

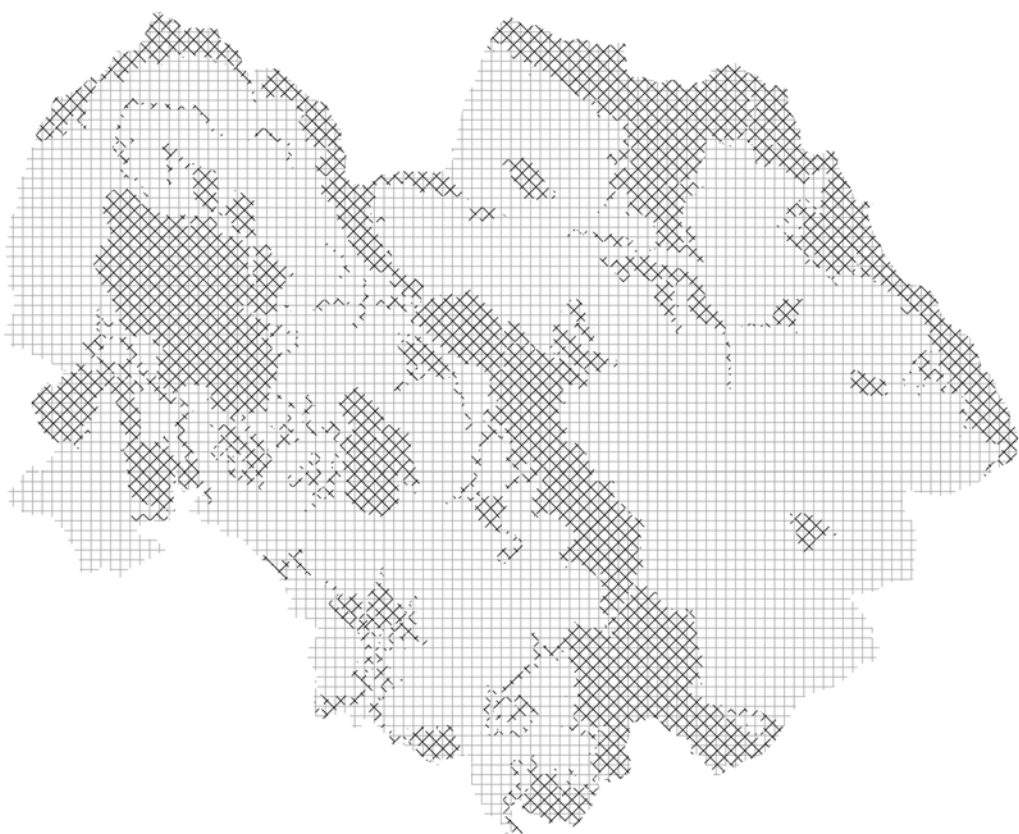
Broumovsko

Broumovský výběžek

„Broumovský výběžek je odlehlý severovýchodní kout Čech s dramatickou, ale zároveň milou, krajinou. Zbloudilý našinec byvá z tohoto kraje zklaman, nebo ohromen? Broumovsko je region, kde na jedné straně některá místa trpí nadměrnou návštěvností turistů, a na druhé straně jsou tady oblasti, kde se dá ležce dostat mimo společnost. Tento region má velmi specifickou atmosféru, která nemá obdoby. Je to místo, kde se dá stále co objevovat. Nejde jen o bohatou přírodu a její atmosféru, ale také o osudy a příběhy lidí spojených s touto oblastí.“⁸

Odlehlý kout.

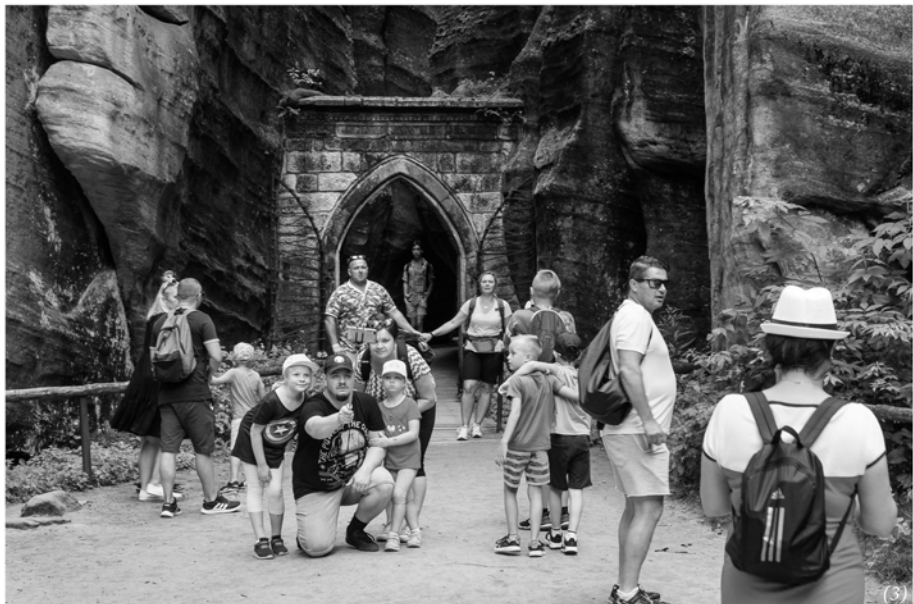
Overturismus – snadná, rychlá turistika. Nakouknout a další, prosím.

Počty návštěvníků Broumovska

Adršpašské skály	300 000
Teplické skály	70 000
Hvězda	50 000
Polické stěny	50 000
Broumovský klášter	42 000
Ostaš	40 000
Koruna	12 000

Každoročně nejvyhledávanější cíle.¹⁰

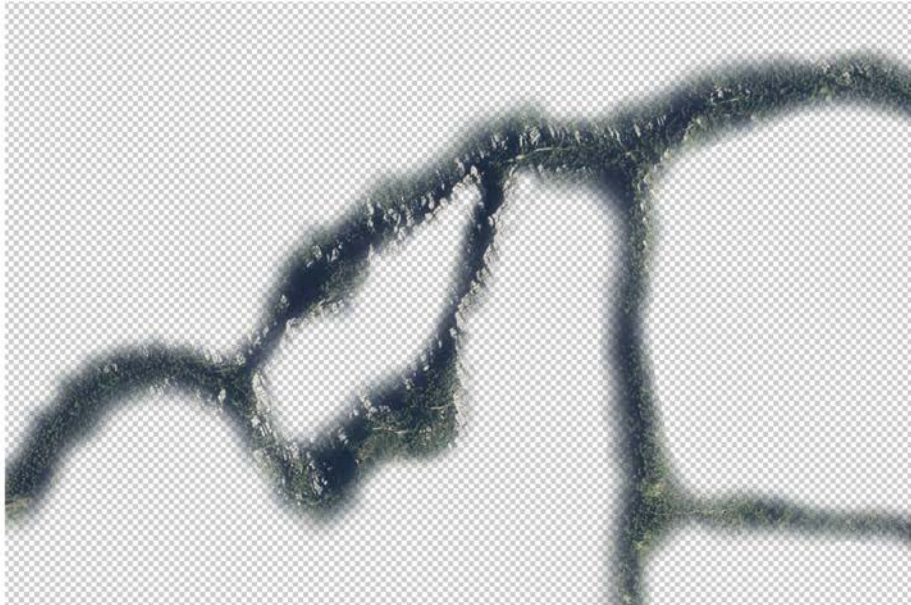
Z výletů do krajiny se vytratil prožitek.

Návštěvník, který chce místo vidět, bývá mnohdy zklamaný.

„Sem už nikdy nepojedu, je to tady fakt strašný. My jsme chtěli do přírody!“

Většinou se do krajiny vydáváme tímto způsobem.

Nikdy ale nemůžeme objevit krajinu celou.

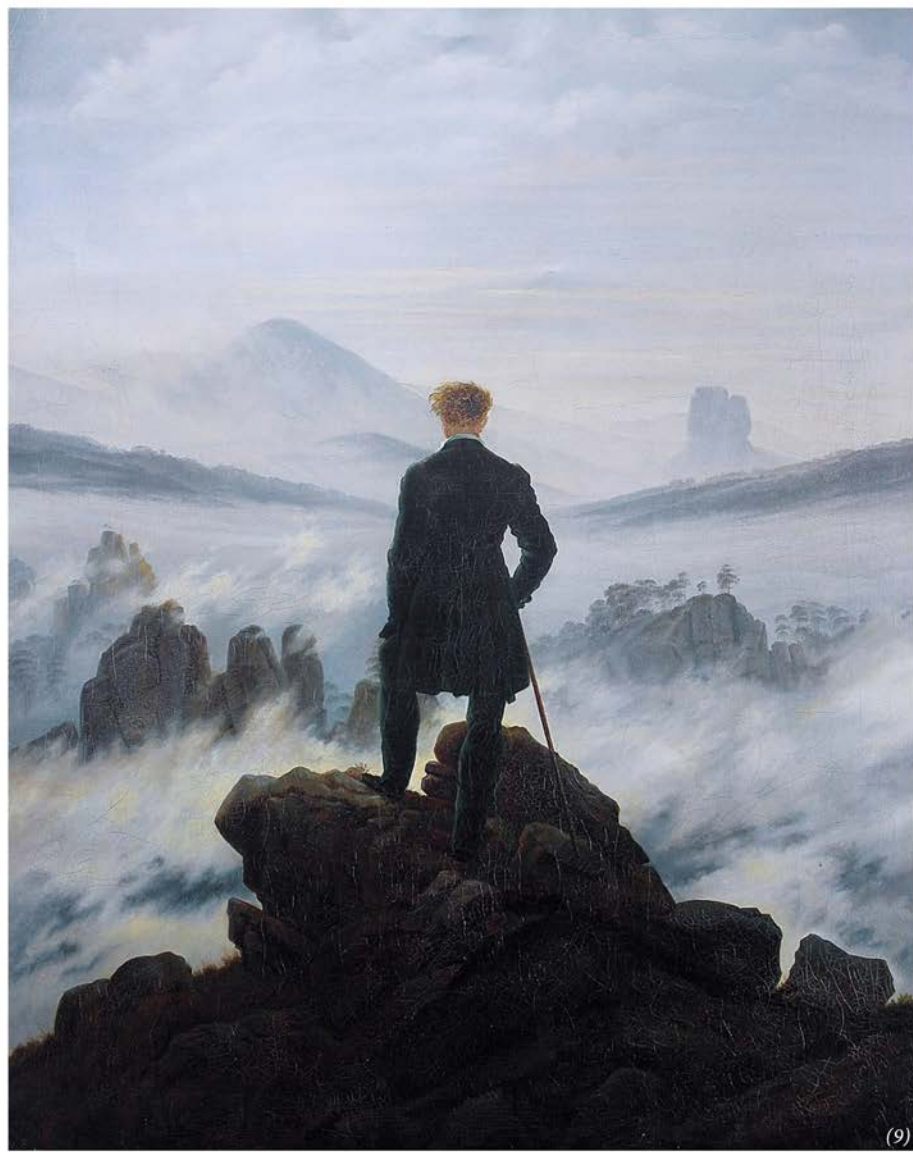

Stejně místo je možné zažít i jinak. Záleží pouze na způsobu návštěvy.

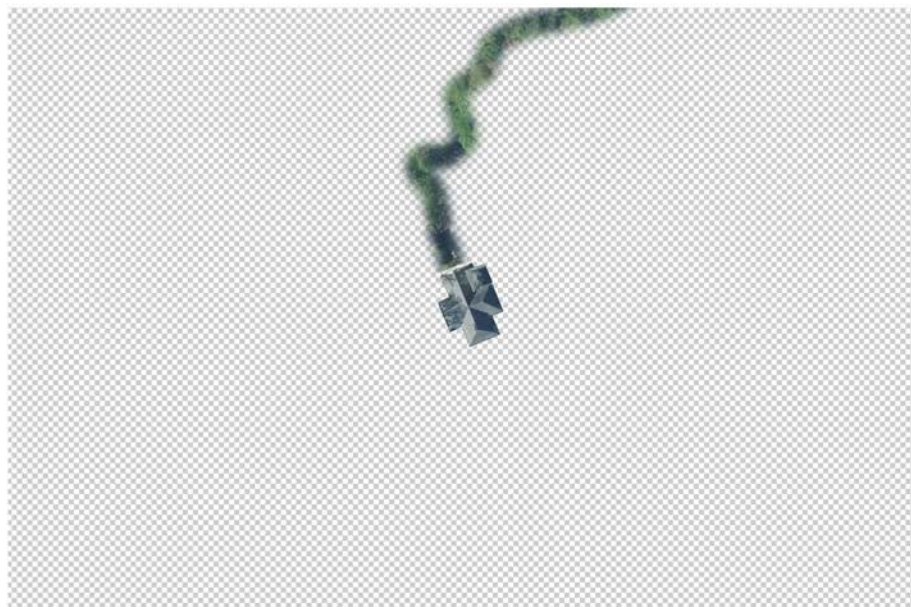

„Mám rád klid, který je na Broumovsku. Jezdím sem každý rok.“

Naše výlety do krajiny jsou jiné.

Výlet do krajiny v 19. století.

Jezdíme jen za jedním cílem.

Přitom krajina se skládá z mnoha zajímavých vrstev a fragmentů.

Mnohdy navštěvujeme krajinu jen velmi povrchně.

Koncept

Co je návrhem?

Malé intervence v krajině.

Co si pod tím představit?

Například: hrníček vytvoří z neznámého pramenu pitnou studánku.

Co jsou malé intervence?

Drobné zásahy definující místa.

Proč vytvářet malé intervence v krajině?

Můžeme tím místa dotvářet, iniciovat nové vztahy, zážitky a pocity.

Na kolika místech jsou intervence navrženy?

Na sedmi a každé má jedinečnou atmosféru.

Kde jsou návrhy umístěny?

Na skytých místech broumovské krajiny.

Zažitky?

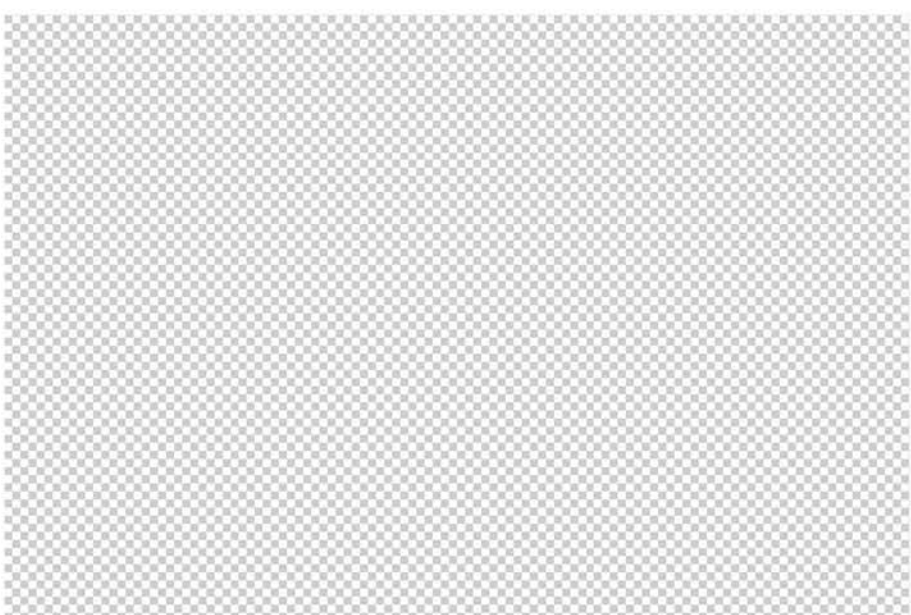
Můžeme inspirovat k objevení krajiny jiným způsobem.

Co místa spojuje?

Síla prostoru,
neměnnost,
časová neurčitost,
intimita,
divnost?

Každé z míst představuje jeden z fenoménů Broumovska.

Proč není uvedena poloha?

Chci nechat prostor pro fantazii a objevování

Komu mají intervence sloužit?

Všem.

Místo

Označení	Prostředí	Ticho	Vlastník	CHKO (zóna 1-4)	Přístup (lehký - obtížný)	Soukromí (malé - velké)	Historie (nejmladší - nejstarší)
Sklení prostor	Skalní místo a divoký les.	14 dB (vítr, kvapky vody, ovčena, dunění)	stát	● ○ ○ ○	● ● ● ● ●	● ● ● ● ●	● ● ● ● ● →
Skalní vyhlídka	Skalní bariéra, les a mytina.	32 dB (vítr, civilizace, ptáci, stromy)	stát	● ● ○ ○	● ● ● ● ○	● ● ● ● ○	● ● ● ● ● →
Hrad	Protáhlý strmý kopec s lesem.	36 dB (vítr, stromy, ptáci, vlak)	opátství	● ● ● ○	● ● ● ○ ○	● ● ● ○ ○	● ● ● ● ○
Mlýn	Údolí s lesem a potokem.	42 dB (voda, ptáci, stromy)	stát	● ● ● ○	● ● ○ ○ ○	● ● ● ● ●	● ● ○ ○ ○
Kaple	Velká louka.	38 dB (vítr, vzdálená civilizace)	obec	● ● ● ●	● ○ ○ ○ ○	● ● ● ○ ○	● ● ● ○ ○
Kostel	Kopec s lesem.	16 dB (vítr, ptáci, stromy)	obec	● ● ● ○	● ● ○ ○ ○	● ● ● ○ ○	● ● ● ○ ○
Bunkr	Prudký svah s lesem.	12 dB (vítr, ptáci, stromy)	stát, obec	● ● ● ●	● ● ● ○ ○	● ● ● ● ●	● ○ ○ ○ ○

Intervence

Název	Podtitul	Zážitek	Investor	Měřítka (velikost)	Trvání intervence (rok)	Náročnost realizace (finance)	Náročnost realizace (provedení)
Zpovědnice	Nejtajnější tajemství.	Nečekaná konfrontace.	nadšenec	● ○ ○ ○ ○	● ○ ○ ○ ○	● ● ○ ○ ○	● ● ○ ○ ○
Studovna	Nerušený náhled.	Chození ve vřadachu.	nadšenec	● ● ○ ○ ○	● ○ ○ ○ ○	● ○ ○ ○ ○	● ○ ○ ○ ○
Herna	Hravý svět.	Objevování možností.	opátství, obec	● ● ● ● ● →	● ● ● ● ● →	● ● ● ● ●	● ● ● ● ●
Očistec	Nekonečná náhota.	Teplo venkovní koupel.	nadšenec, obec	● ● ● ○ ○	● ● ○ ○ ○	● ● ○ ○ ○	● ● ● ○ ○
Samotka	Ty a ticho.	Samota v prostoru.	obec	● ● ● ○ ○	● ● ● ● ● →	● ● ● ● ●	● ● ● ● ●
Jevišťe	Jedinečná chvíle.	Barvený jev.	nadšenec	● ● ○ ○ ○	● ● ● ○ ○	● ● ○ ○ ○	● ● ● ○ ○
Útočiště	Bludy hlavy.	Bezpečný odpočinek.	nadšenec, obec	● ○ ○ ○ ○	● ● ● ● ● →	● ○ ○ ○ ○	● ○ ○ ○ ○

Objevování krajiny

Přijet vlakem.

Okrádní odřevna.

Vyhnout se turistickým stezkám.

Pozor, tam nemůžete!

Přijet stopem.

Kam jsme to přijeli?

Jít po hranici.

Nejodlehlejší místo.

Objevování.

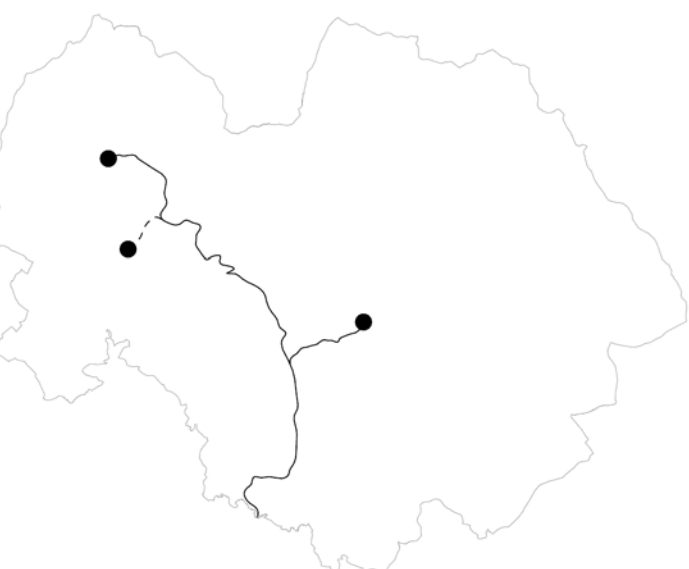
Náhodný cíl.

Jít podél řeky.

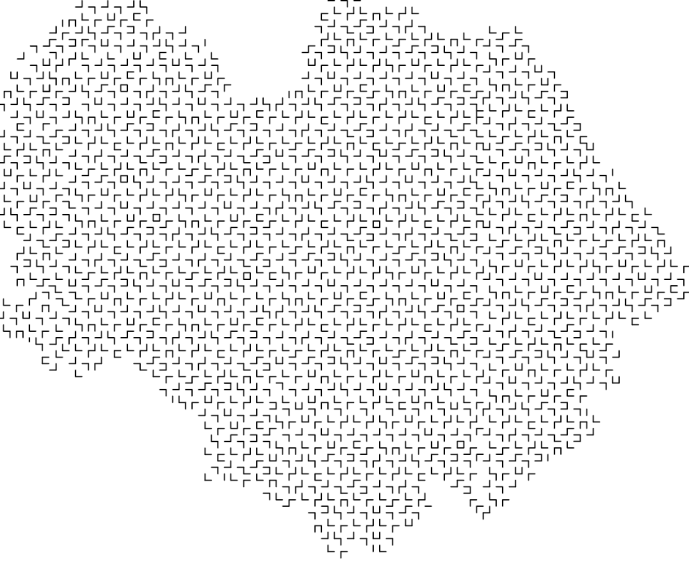
Vední národní cesta.

Krajina cílů - jeden den.

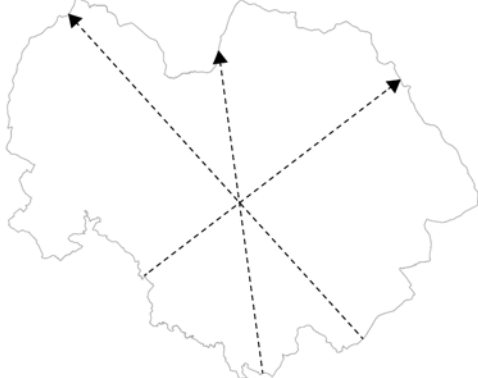

Nejběžnější výlet do krajiny. (Auto, parkoviště a turistický cíl.)

Krajina zákoutí - celý život.

Chodit po přímkách.¹⁾

Jako letadlem.

Chodit po místních hospodách.

Prázdná z příběhy. (Nejlípí způsob.)

Houbaření.

Ztratil jsem se.

Geocaching.

Kde to je?

Lezení.

Co dneska děláte?

Cyklistika.

Zase do kopce.

Spontánní nahodilé objevování.

Způsobů, jak navštívit a zažít krajinu, je mnoho...

Pro náhodné objevování míst (zvláště těch divných) jsem založil Instagram.

Objevování míst

Na jaké druhy míst můžeme v krajině narazit?

Místo zastavení.

Místo na křižení.

Ozvlášťující.

Příležitost.

Místo slepé.

Místo mimo.

Zadržující.

Divné (bez vazby).²⁾

Objevování příběhů

Vždy záleží na naší interpretaci, fantazii a znalosti.

Voda obtisknutá do skály?

Vždy záleží na naší interpretaci, fantazii a znalosti.

Voda obtisknutá do skály?

Zpovědnice

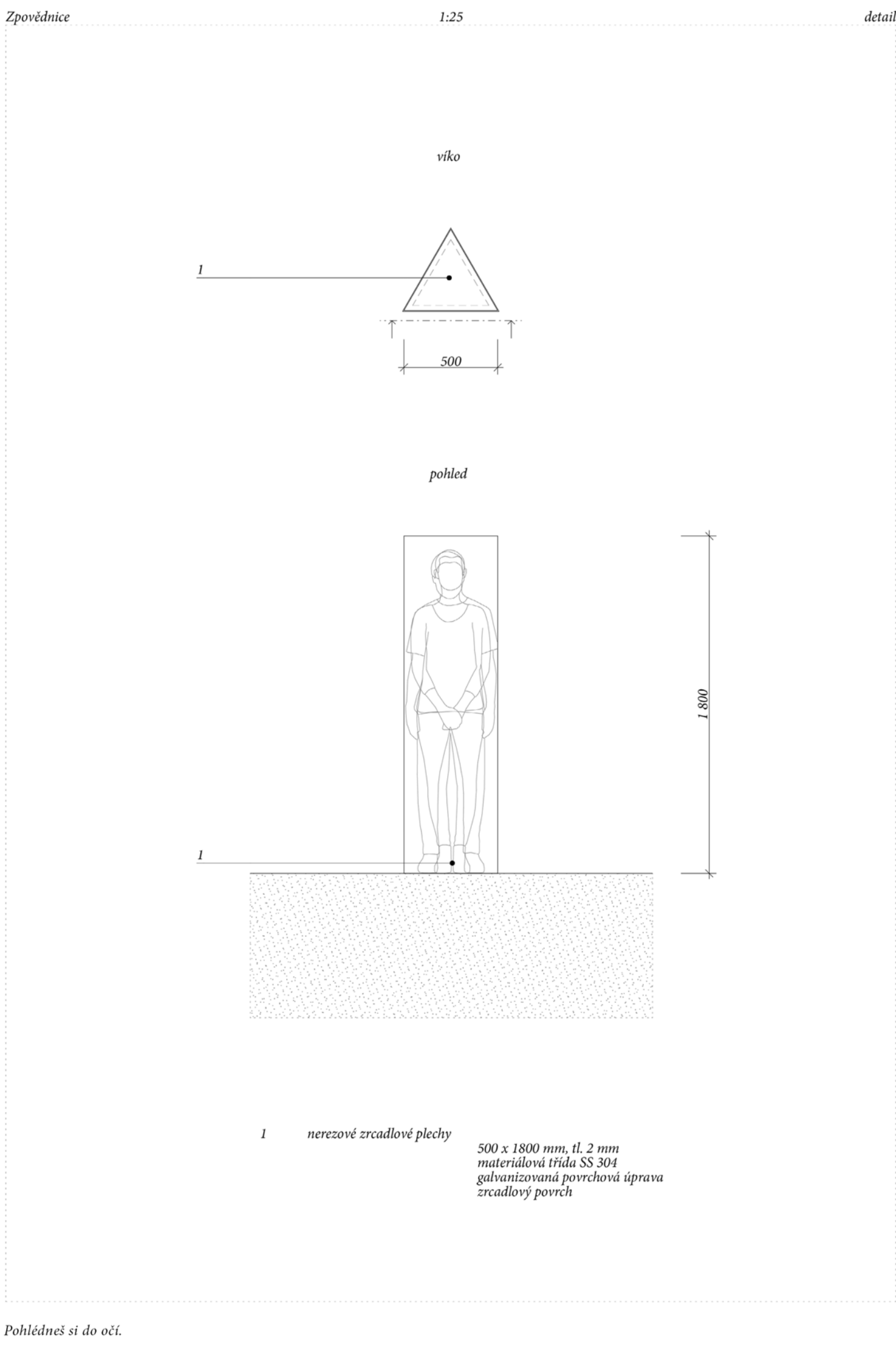
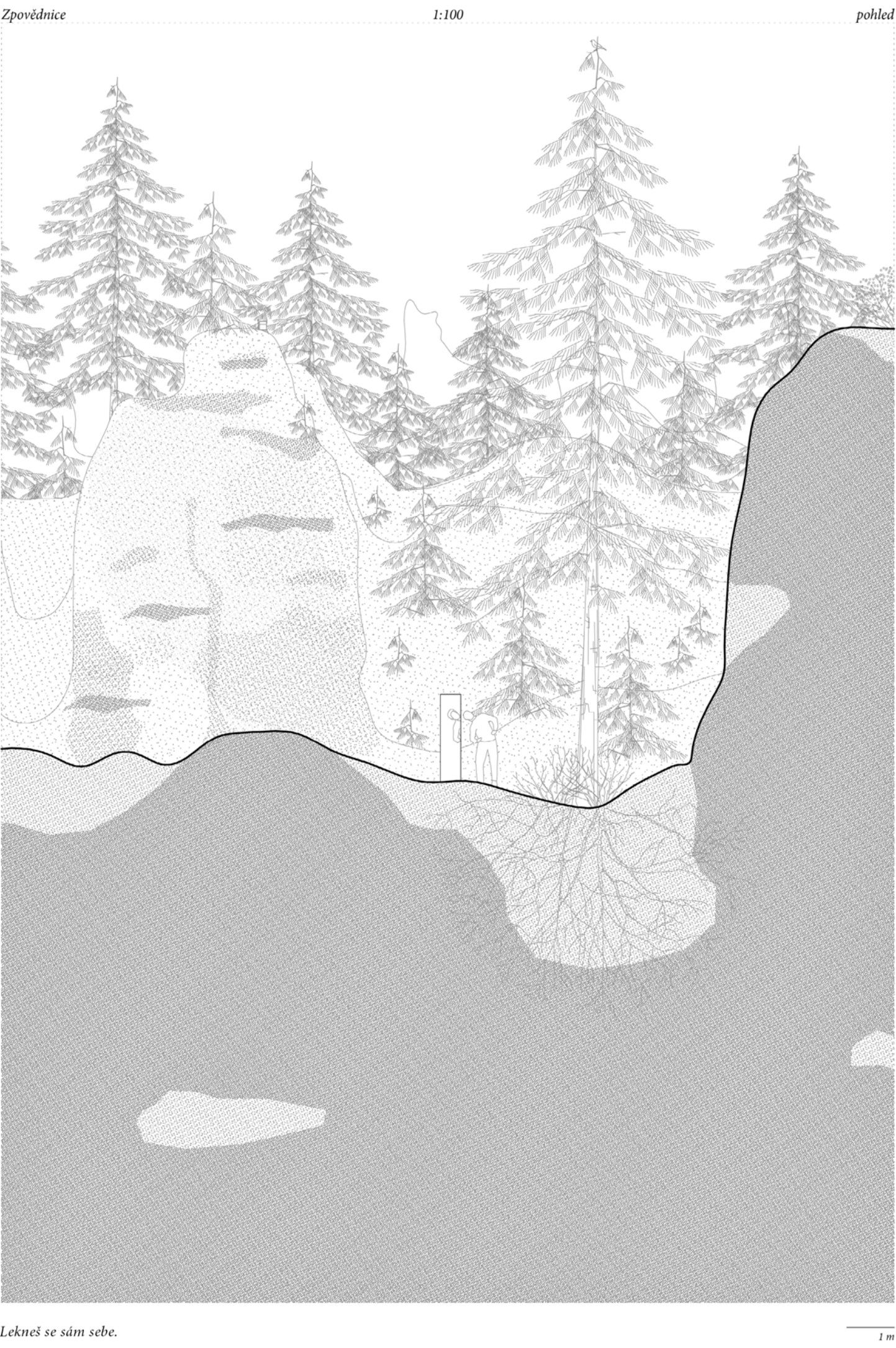
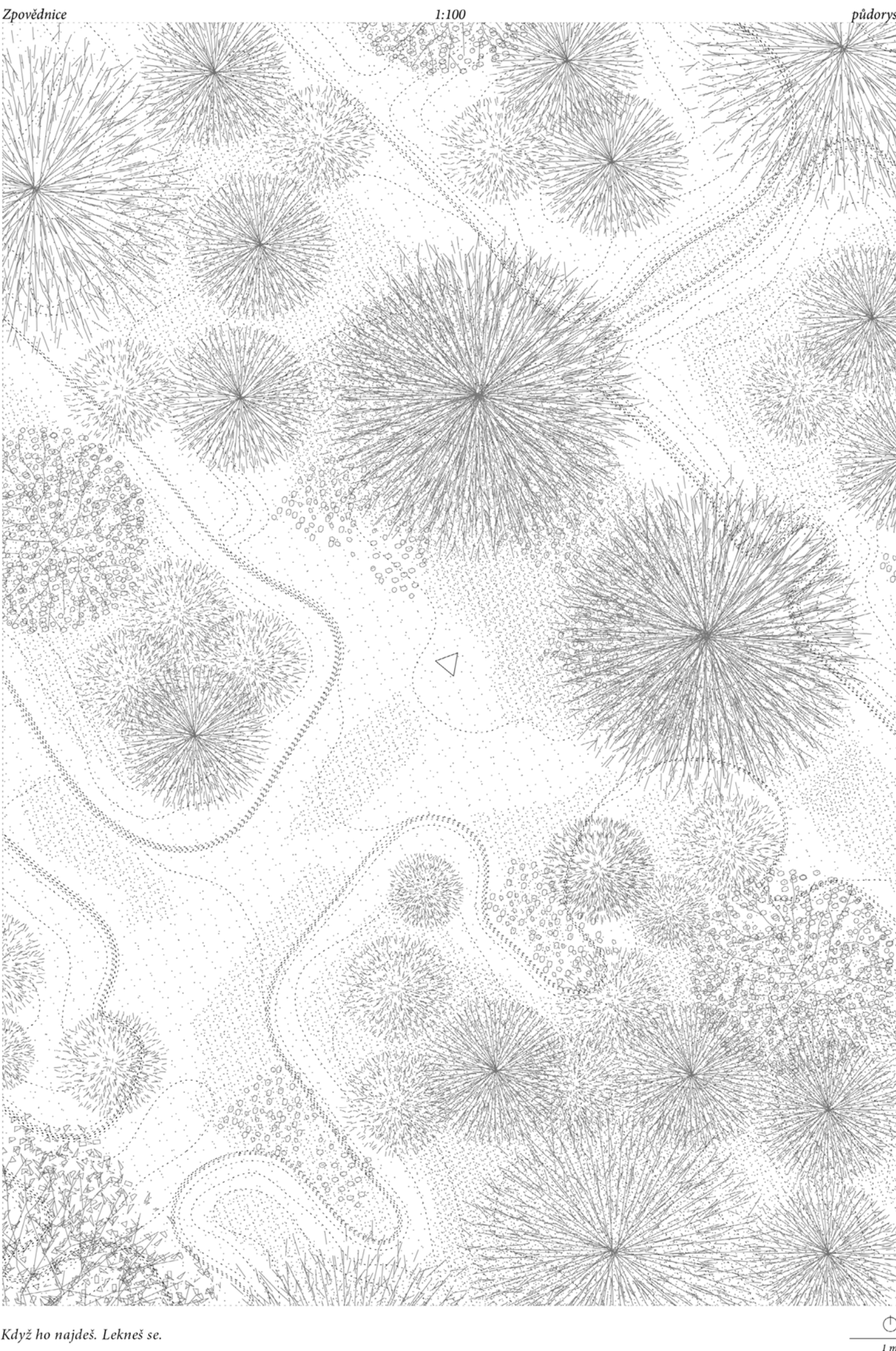
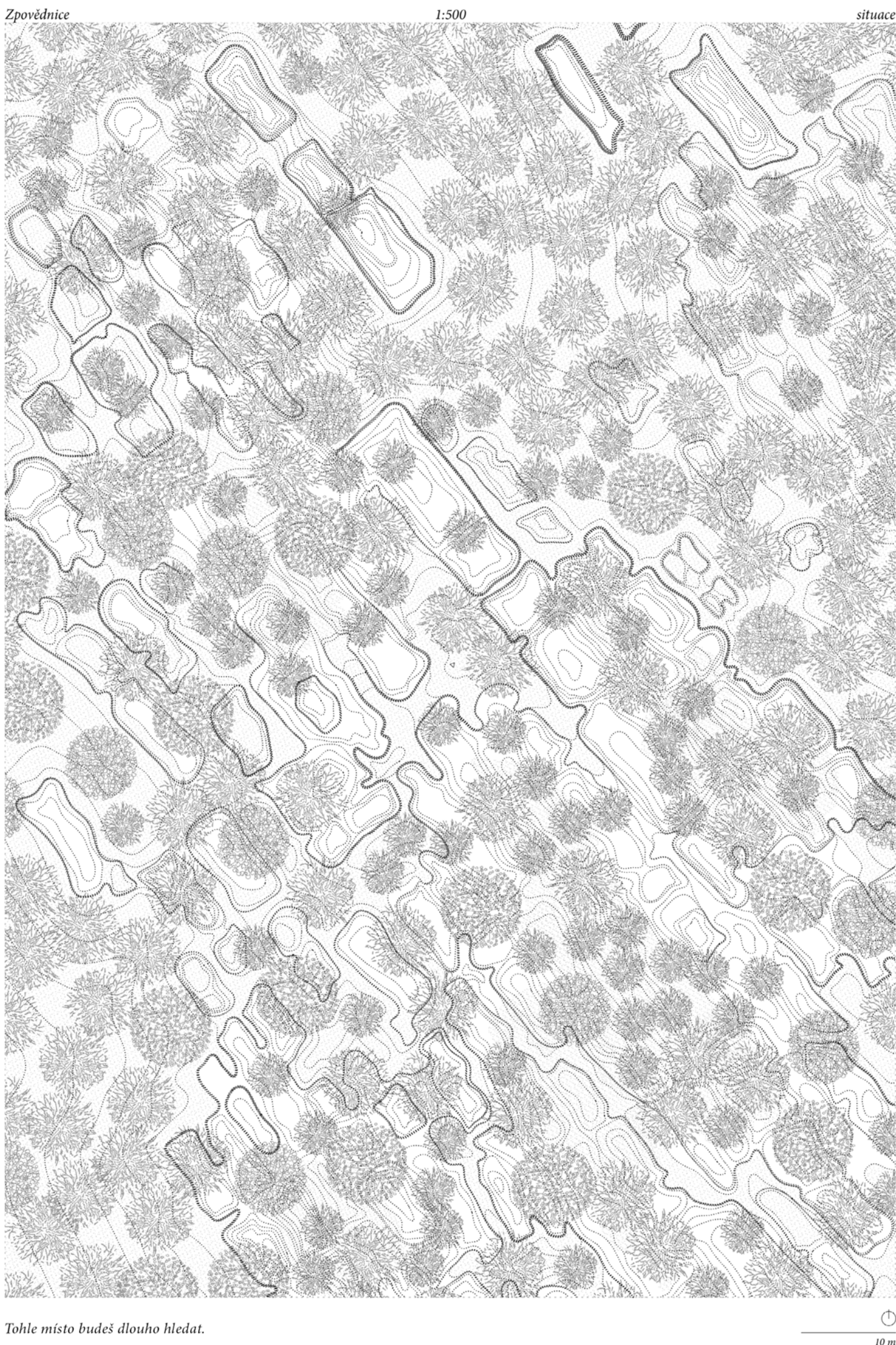
Skalni prostor

Vstup do skal vyžaduje kapku odhodlání. Strach, bouchání srdce, zatajený dech. Na mobila ani čárka a svět je najednou bez šumu v pozadí. Úplně ticho. Je to zvláštní pocit se v těchto tajemných skalních prostorách pohybovat. Člověk si tady pořád říká: jsem tu sám? Od pradávna lidé ve skalách nacházeli útočiště. Skrývali se tady v dobách válek a pohrom. Skály poskytovaly lidem azyl. Konaly se tady tajné mše, ukrývaly se tu tlupy penězokažů, loupežníků a zločinců. Člověk by vlastně ani neřekl, že i skály jsou krajinou, do které se naše kultura propadla. Stopy lidí, kteří se v těchto místech pohybovali, jsou často nepatrné, třeba jen v podobě názvu nebo značkou ve skále. Tajemnost skal je neskutečným lákadlem a ani není divu, že se v minulém století začali do skal vypravovat trampové a skauti...

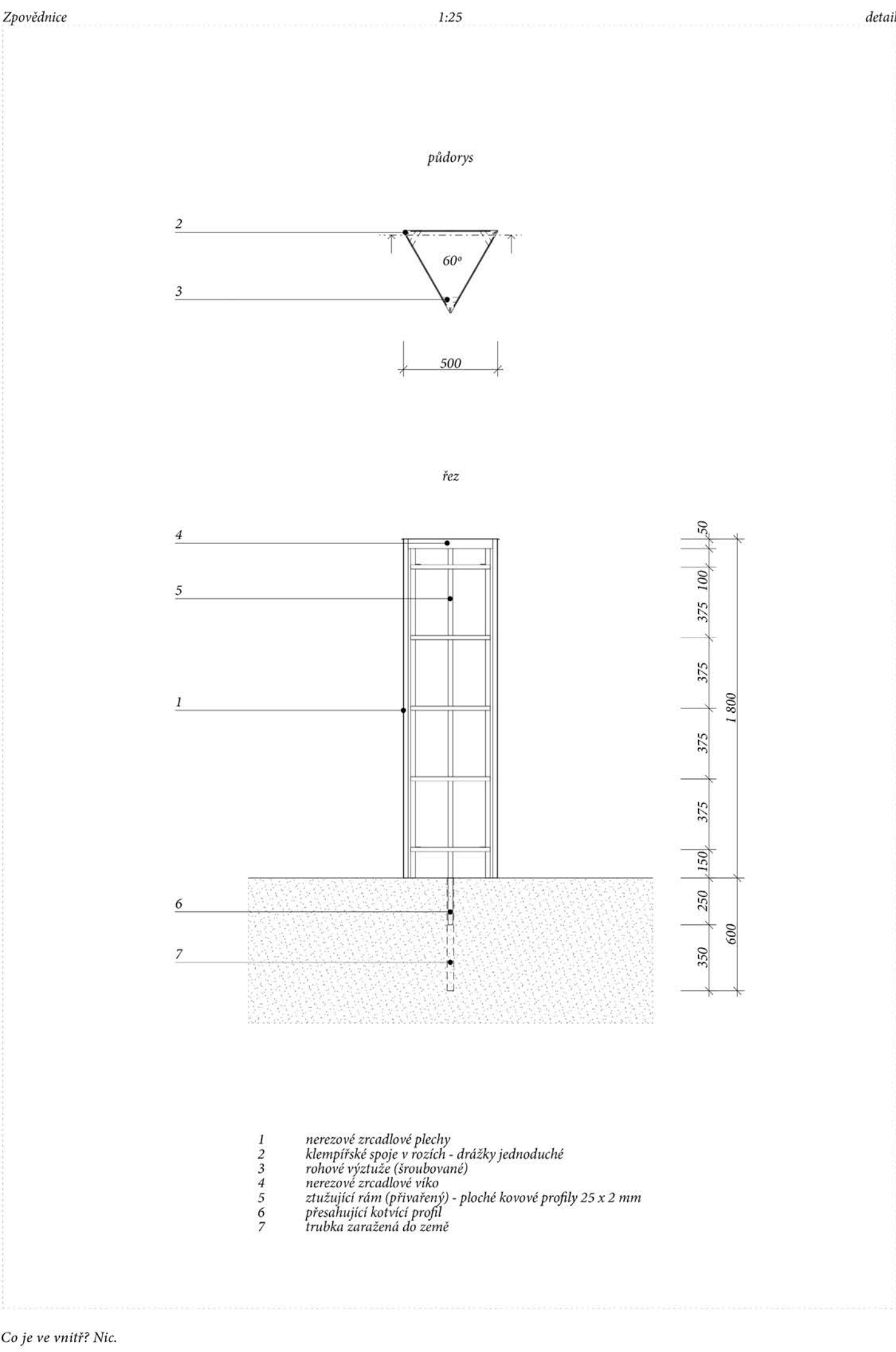
Zpovědnice

Tato intervence přináší nečekanou konfrontaci člověka se sebou samým. Málokdy máme v přírodě možnost podívat se na svou tvář, leda když se nahneme nad pokojnou vodní hladinu. Co se však stane, když si bez varování pohlédneme přímo do našich očí? Zpovědnice má jednu zvláštnost. Stává se, že najednou zmizí a nečekaně se objeví na jiném místě. Nikdy si tak nemůžeme být jisti, kde se zrovna nachází. Překvapení může být za každým rohem. Mysli na to, až se budeš ve skalách pohybovat. Možná se budeš bát i sám sebe.

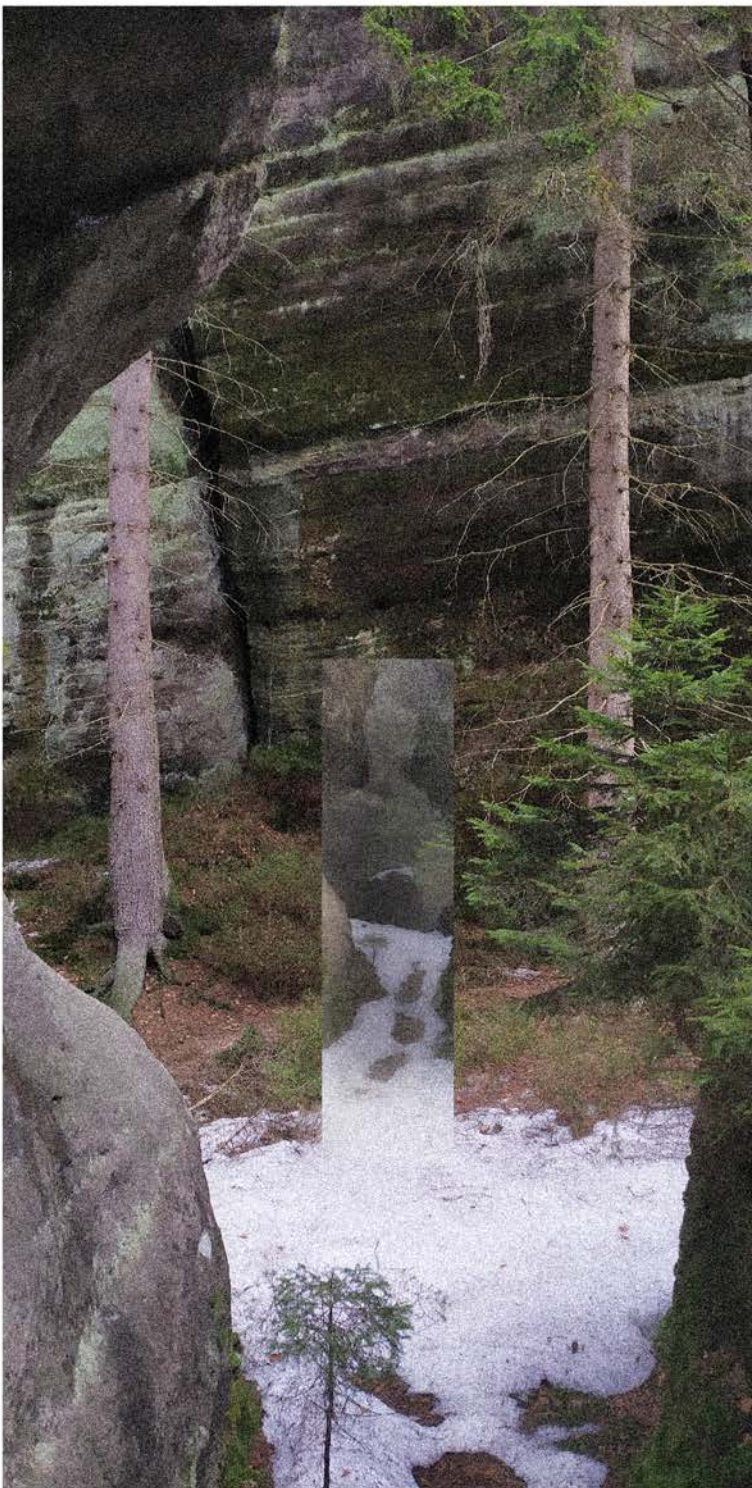
Nejtajnější tajemství.

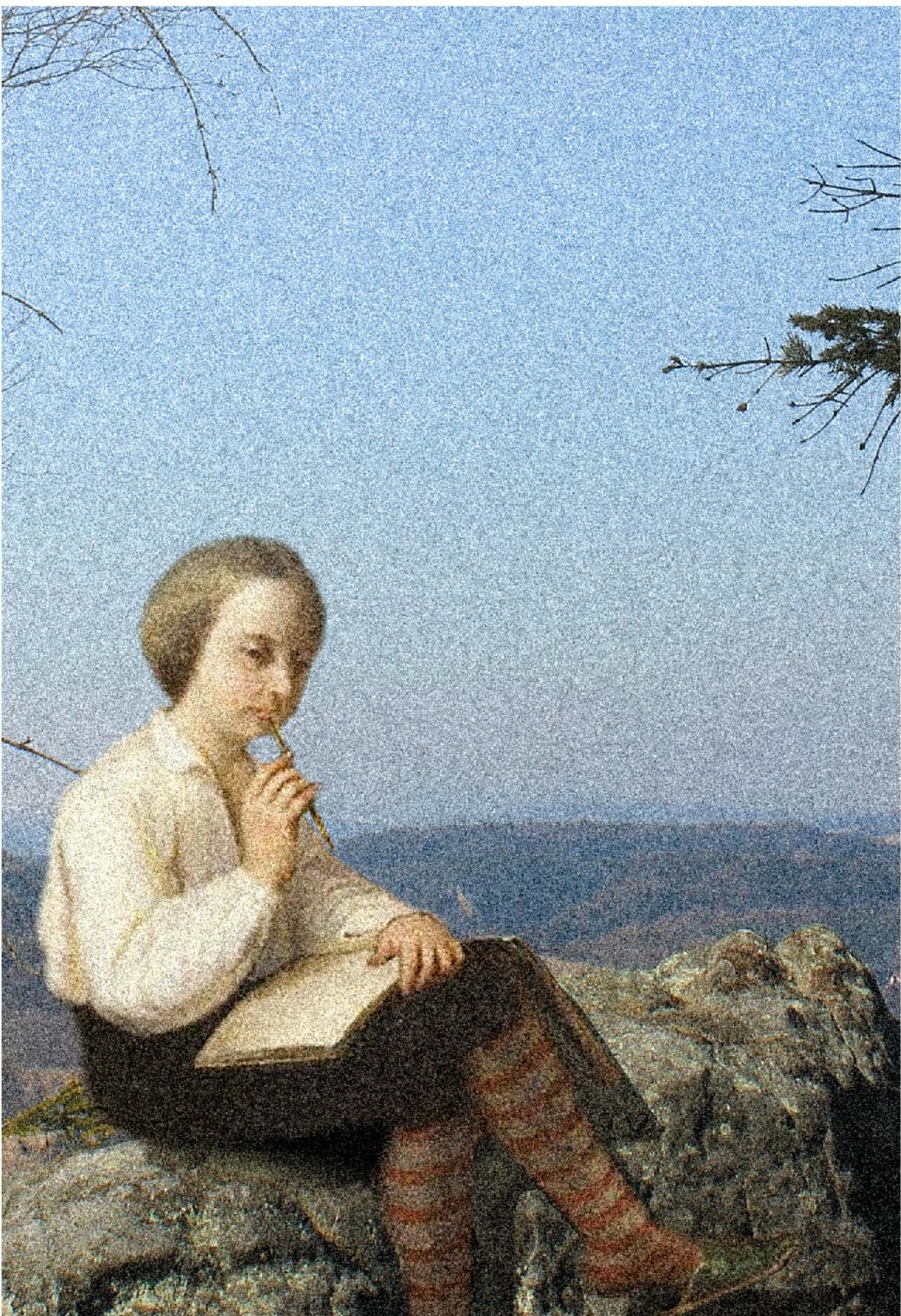
Pohlédneš si do očí.

Cis je ve vnitř? Nic.

Studovna

Skalní věž

Nejhezčí pohled na svět je z pískovcové věže. To je věta, kterou vždycky říkal Vašek F. Horolezectví má na Broumovsku dlouhou historii, první věže byly dobývány už někdy ve 20. letech 20. století. Nejzajímavější tradici horolezectví je zápis do vrcholové knížky. Po každé zdolané věži má lezec jedinečnou možnost zaznamenat svůj výkon datem výstupu, názvem cesty a podpisem. Ve zdejších krajích může být i několik tisíc skalních věží – a to už je slušná sbírka malých kronik.

Novým sportem, který se ve skalách objevil před několika lety je slacklining. Chůze po napnutém popruhu dává krajině a emocím úplně jiný rozměr, snad nikde jinde se nedá zažít větší pocit vzdušnosti (horolezecký termín označující stav bytí v prostoru).

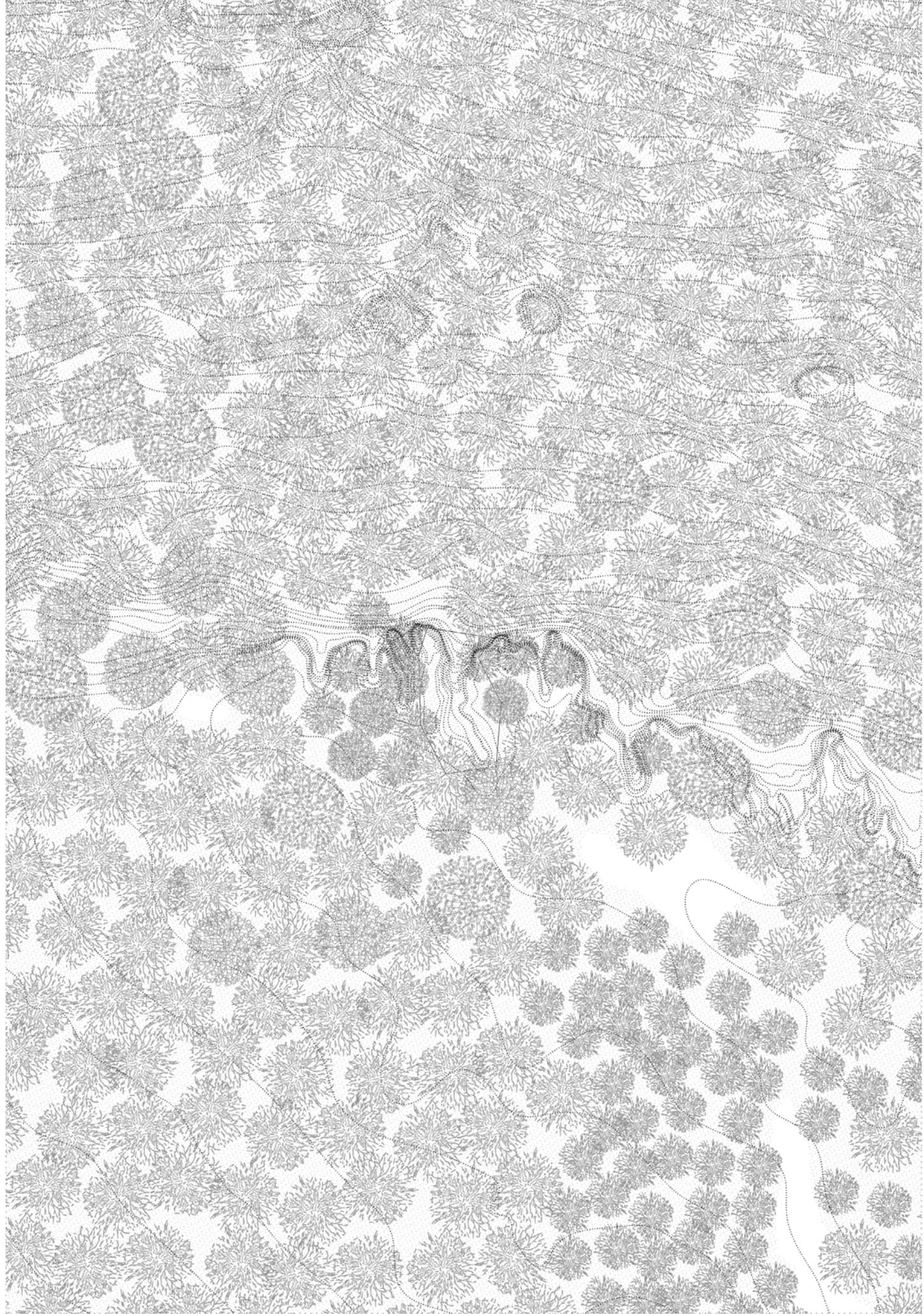
Rozhledny jsou oproti tomuto zážitku naprostou nudou. Nejsou to místa, kde bychom mohli trávit čas, protože za námi už stojí někdo další, kdo se hrne za domněle vzácným výhledem. Vyjít nahoru, táhněle je kopec a táhnele vesnice. No jasný, už se orientují.

Studovna

Studovna je propojením lezení, slackliningu a rozhledny. Je to dočasná prostorová intervence mezi skalními věžemi. Být ve vzduchu, ztratit rovnováhu, mít závrat, uklidnit se a začít pozorovat netradiční perspektivu na krajinu okolo sebe. Jedině silný zážitek, který je nadšenci na vybraných místech zpřístupněn jen párkrát do roka. Podobně, jako když se táhne highline. Třeba na to ani nevlezeš, a budeš si to vychytávat. Když se však odhodláš, bude to pro tebe zkušenost na celý život.

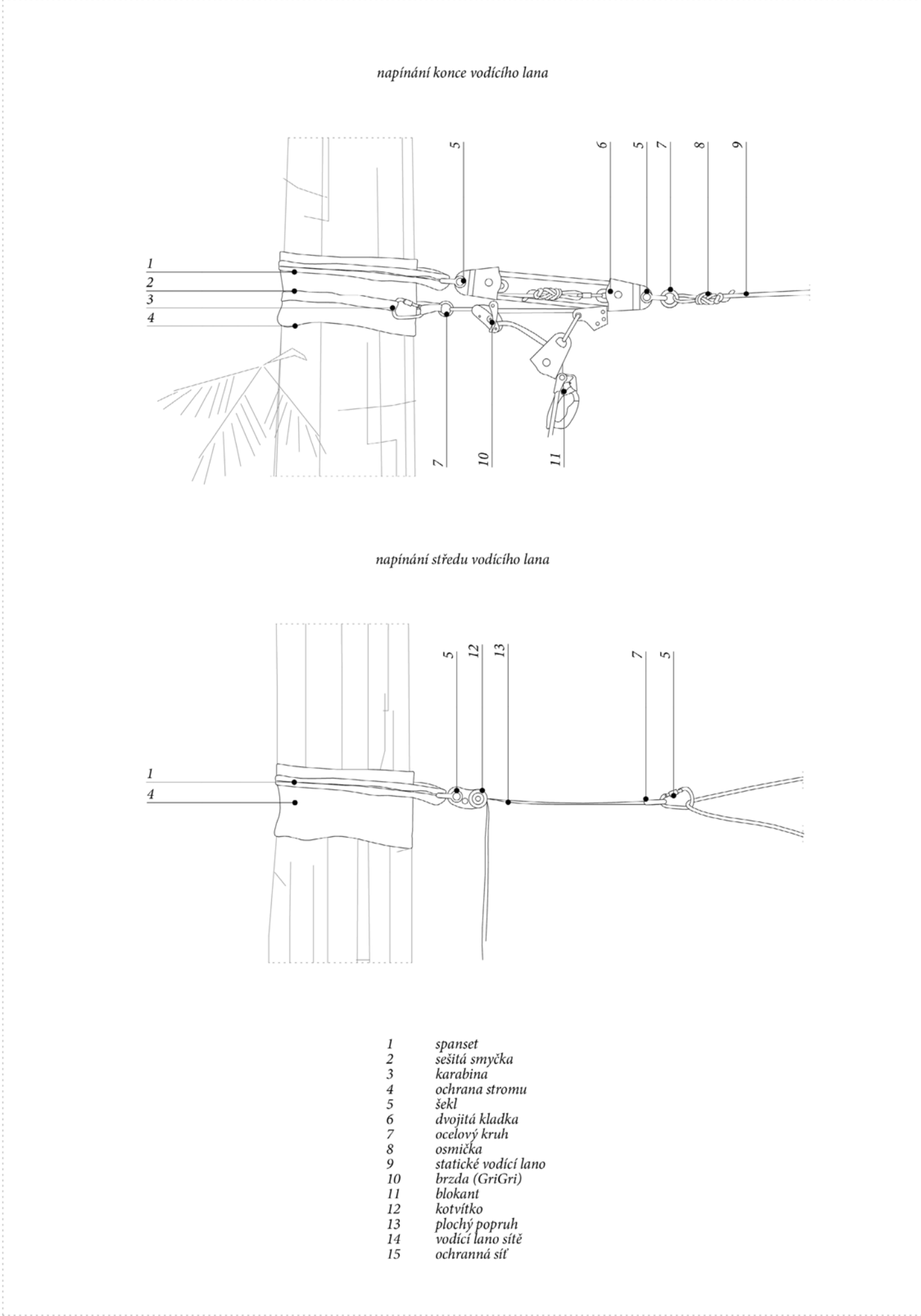
Nerušený nadhled.

Studovna 1:500 situace

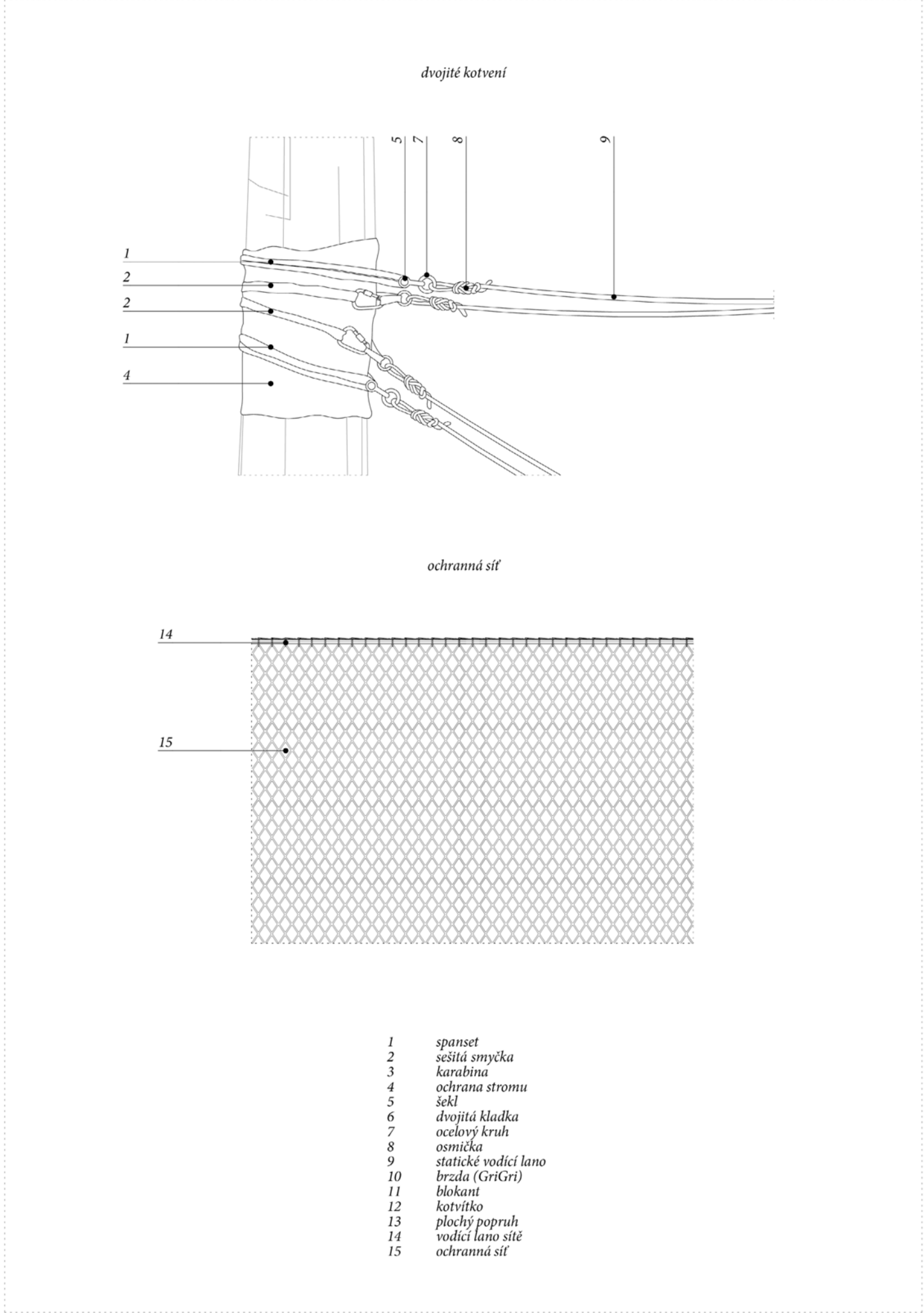
Na tento zážitek budete potřebovat partu kamarádů a povolení.

Studovna 1:25 detail

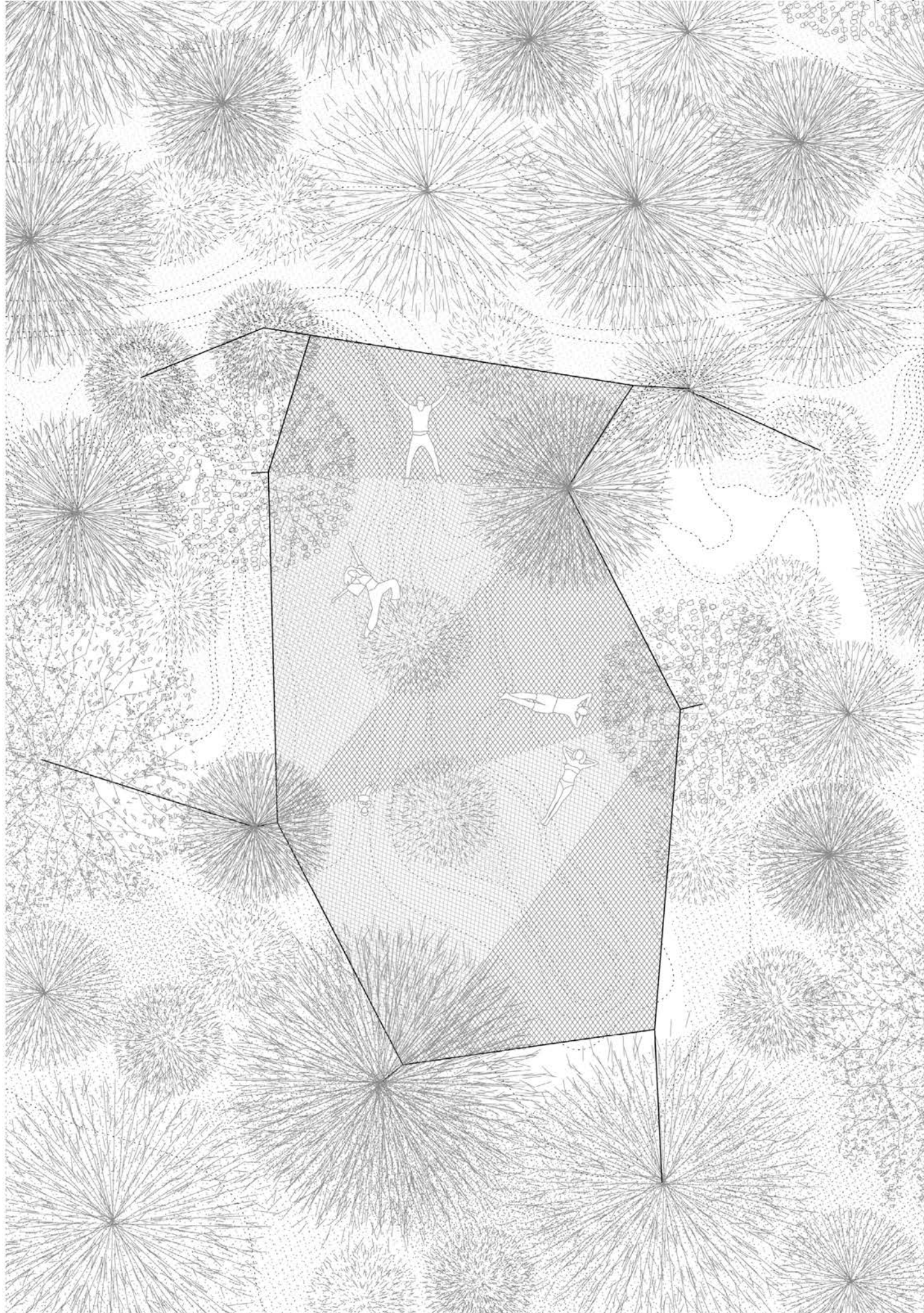
A ještě pár maličkostí.

Studovna 1:25 detail

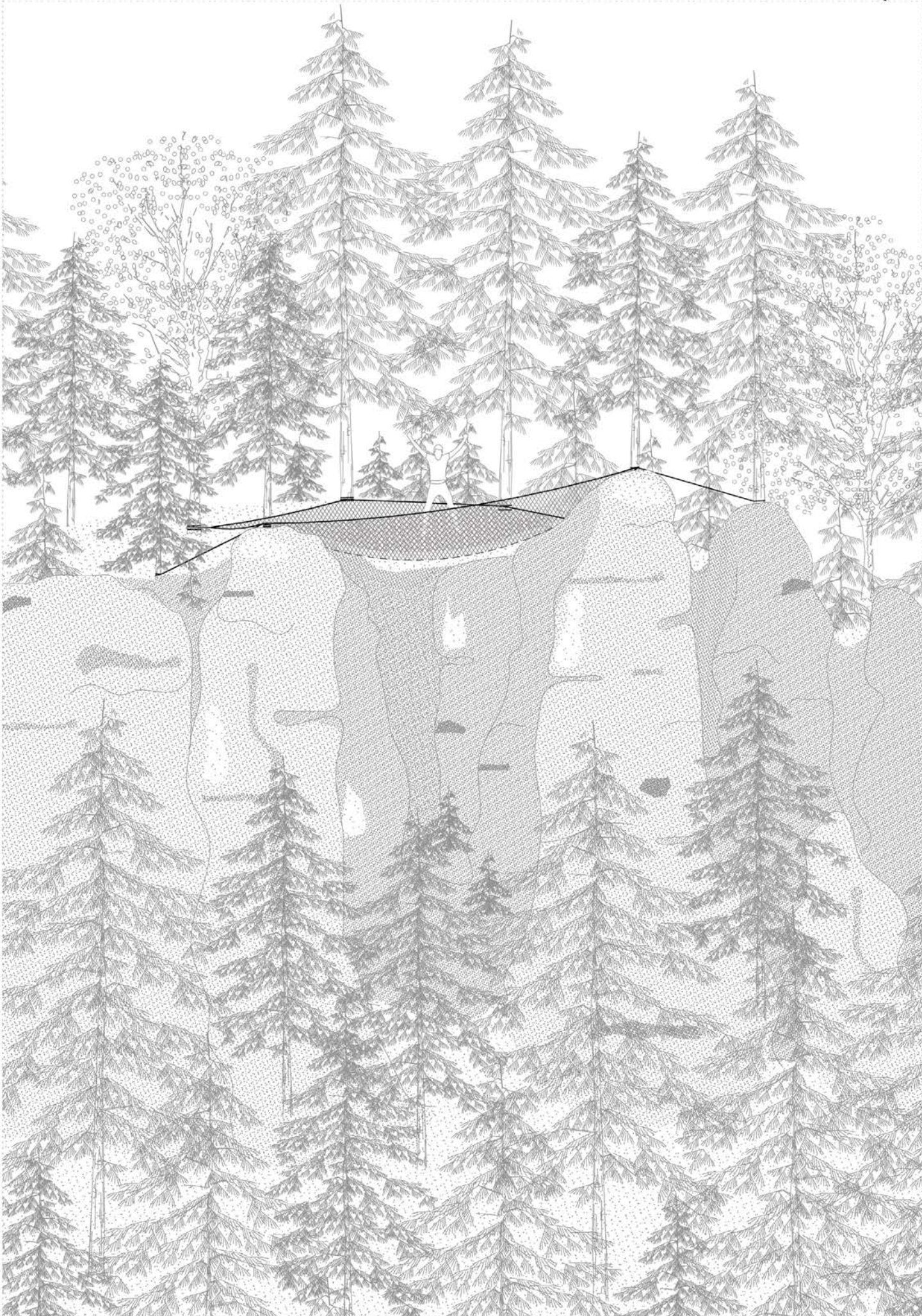
Když to všechno seženeš a doneseš na místo. Čeká tě několik hodin přípravy.

Studovna 1:100 pádorys

Ale stojí za to! Prožiješ jeden z nejnádhlejších zážitků – být ve vzduchu.

Studovna 1:100 pohled

Zažiješ krajinu úplně z jiné perspektivy. Strach, odvaha a rovnováha. Večer zas všechno uklidí.

Herna

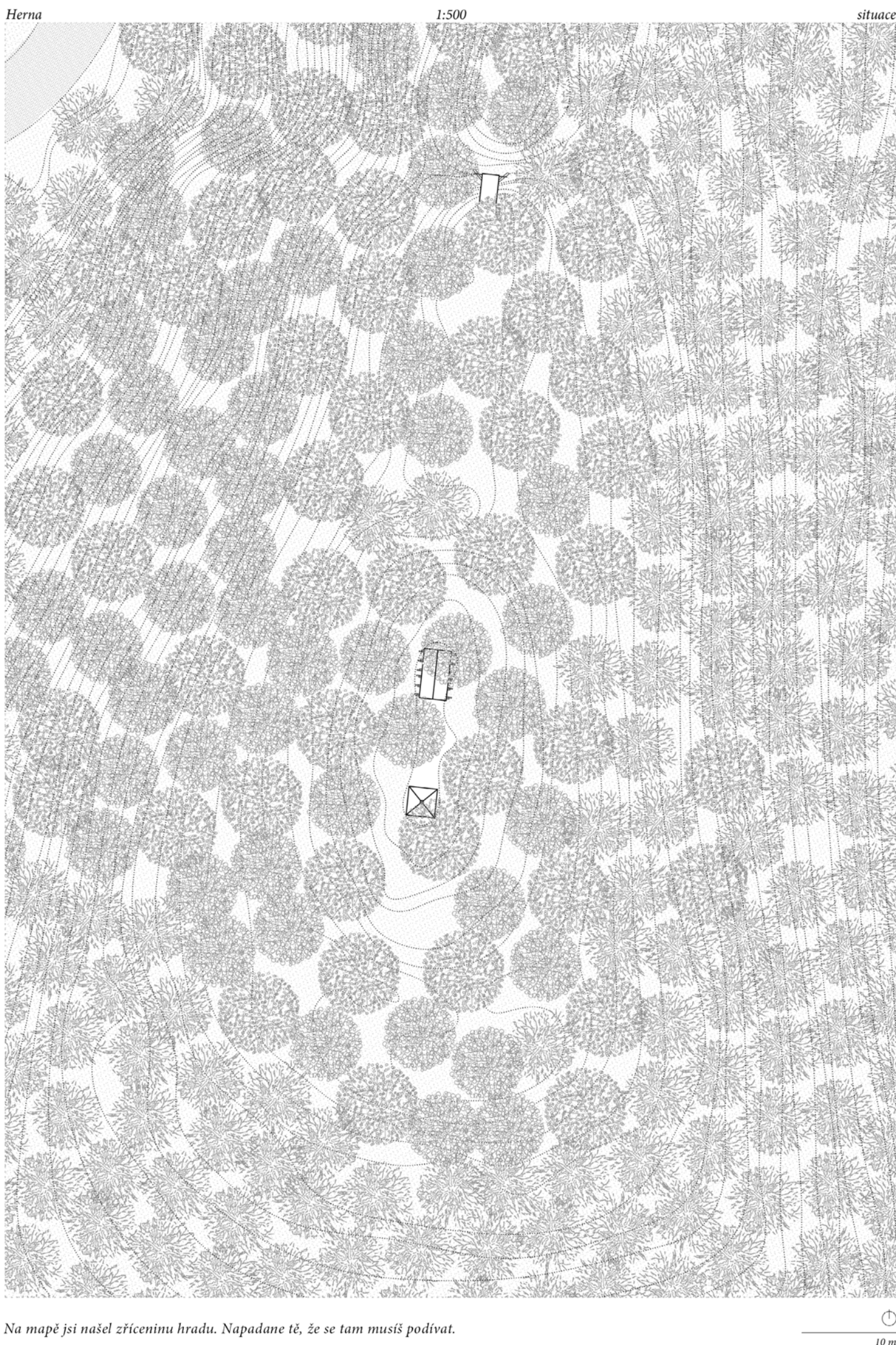
Hrad

Ani jeden z hradů se na Broumovska nedochoval celý. Na místech, kde původně stály, jsou dnes pouze fragmenty a historie je mnohdy neznámá. O některých se vyprávěly legendy a příběhy. No a ty nejznámější je možné nalézt v příbězích místního rodáka Aloise Jiráska.

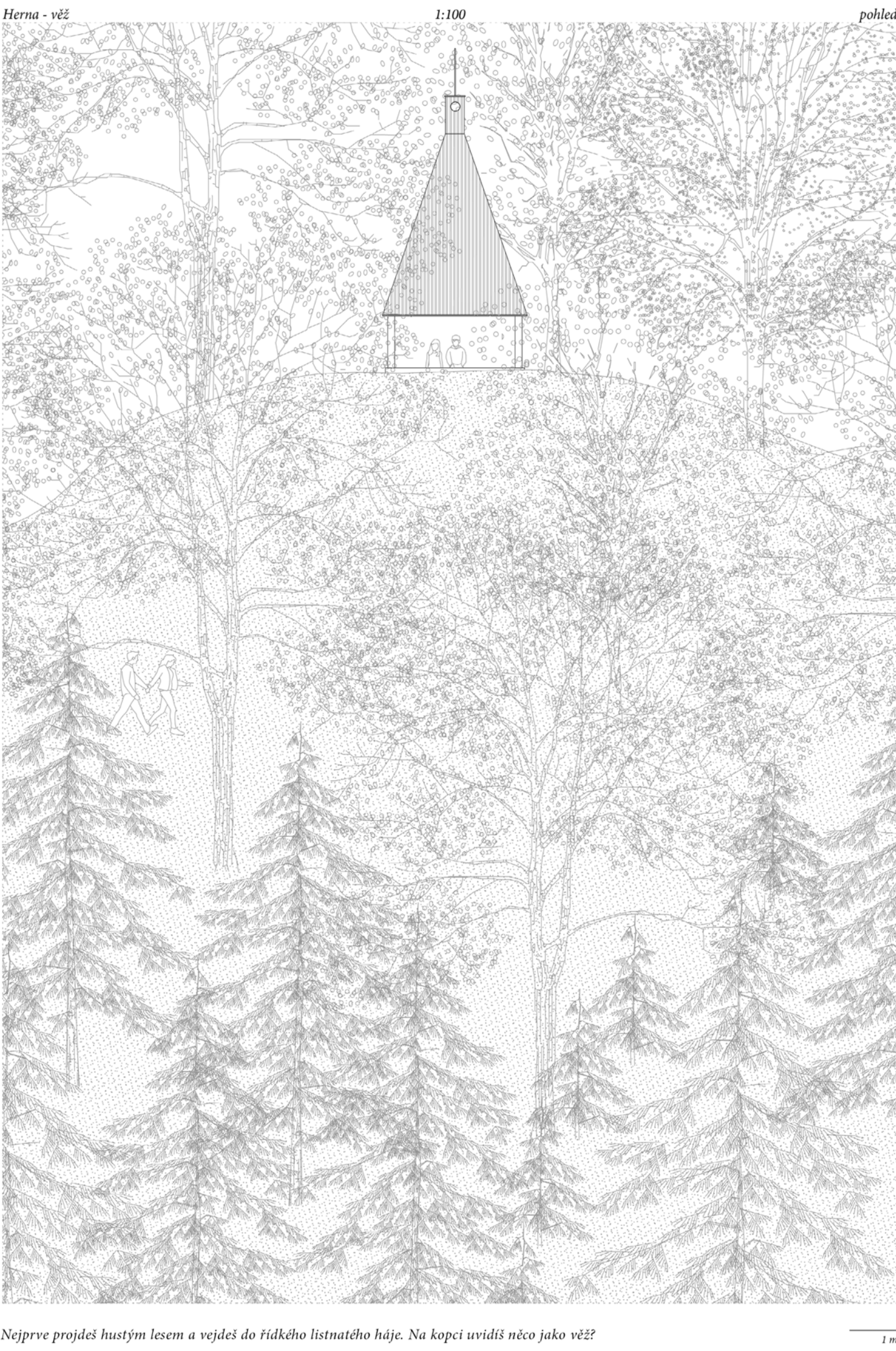
Herna

Hrad je pro mě synonymem pro hru. Skoro celé dětství jsem strávil jako rytíř na jenom hradě blízko Pardubic. Vim, o čem mluvím. Hrad je fantazie a mnoho divných věcí na jednom kopci. Návrh je trochu naivní a nečekaný – snad i hravý. Velké prolezáčky, co zaujmou i velké. Inspirované mysliveckým posedem a fantaziováním nad tím, co na takovém hradě mohlo být. Věž, palác a výšernice – převět neboli převít (latinsky locus privatus). Je sice pravda, že by se takovéto místo mohlo rázem změnit ve vyhlášený turistický cíl... Neměly by však hrady právě takovými místy být? Přes den lákat děti a jejich rodiče, v noci pak romantické ekofanatické trampy? Místo pro všechny. Hrad bez kastelána, pokladny, prohlídkových okruhů. Sen.

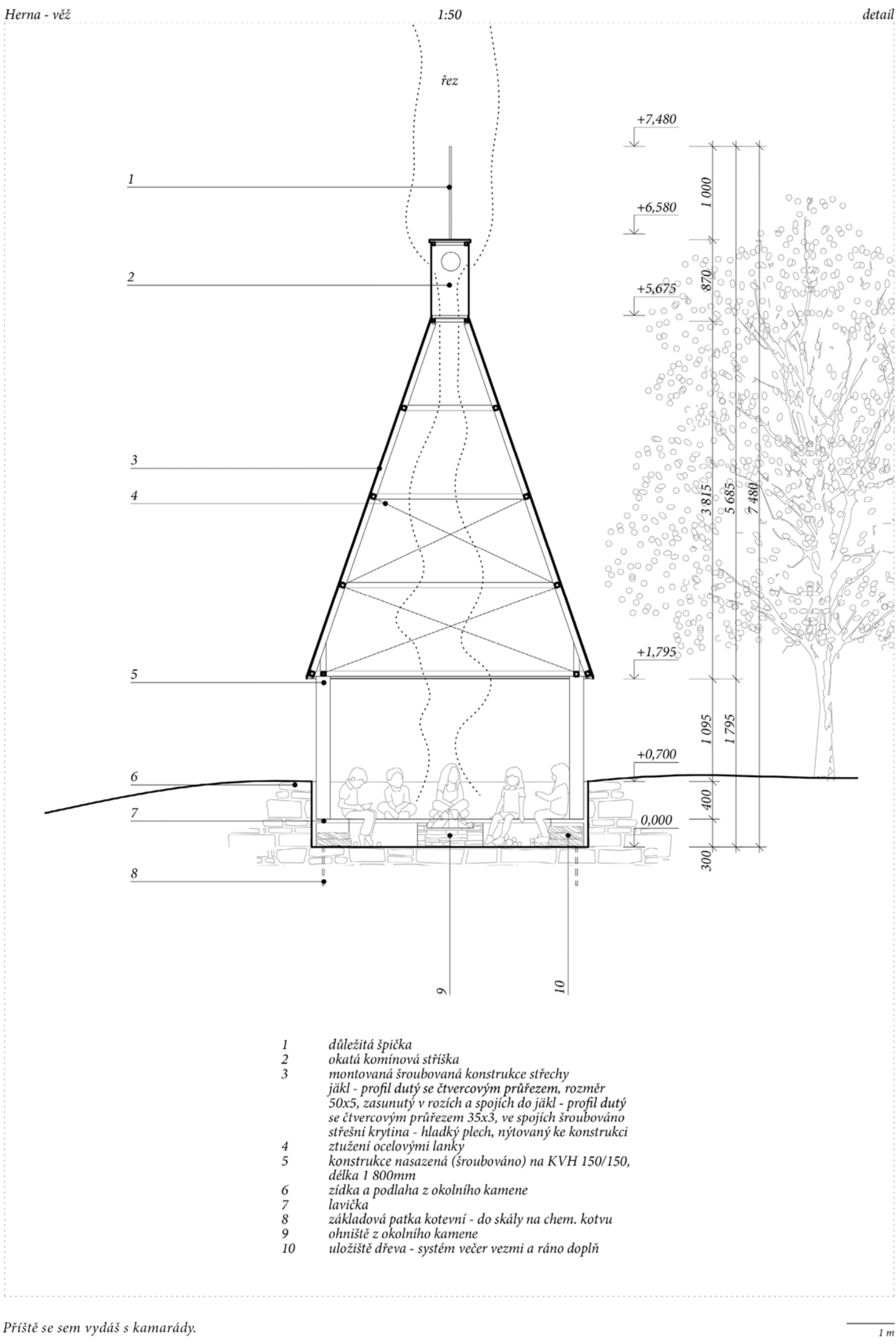
Hravý svět.

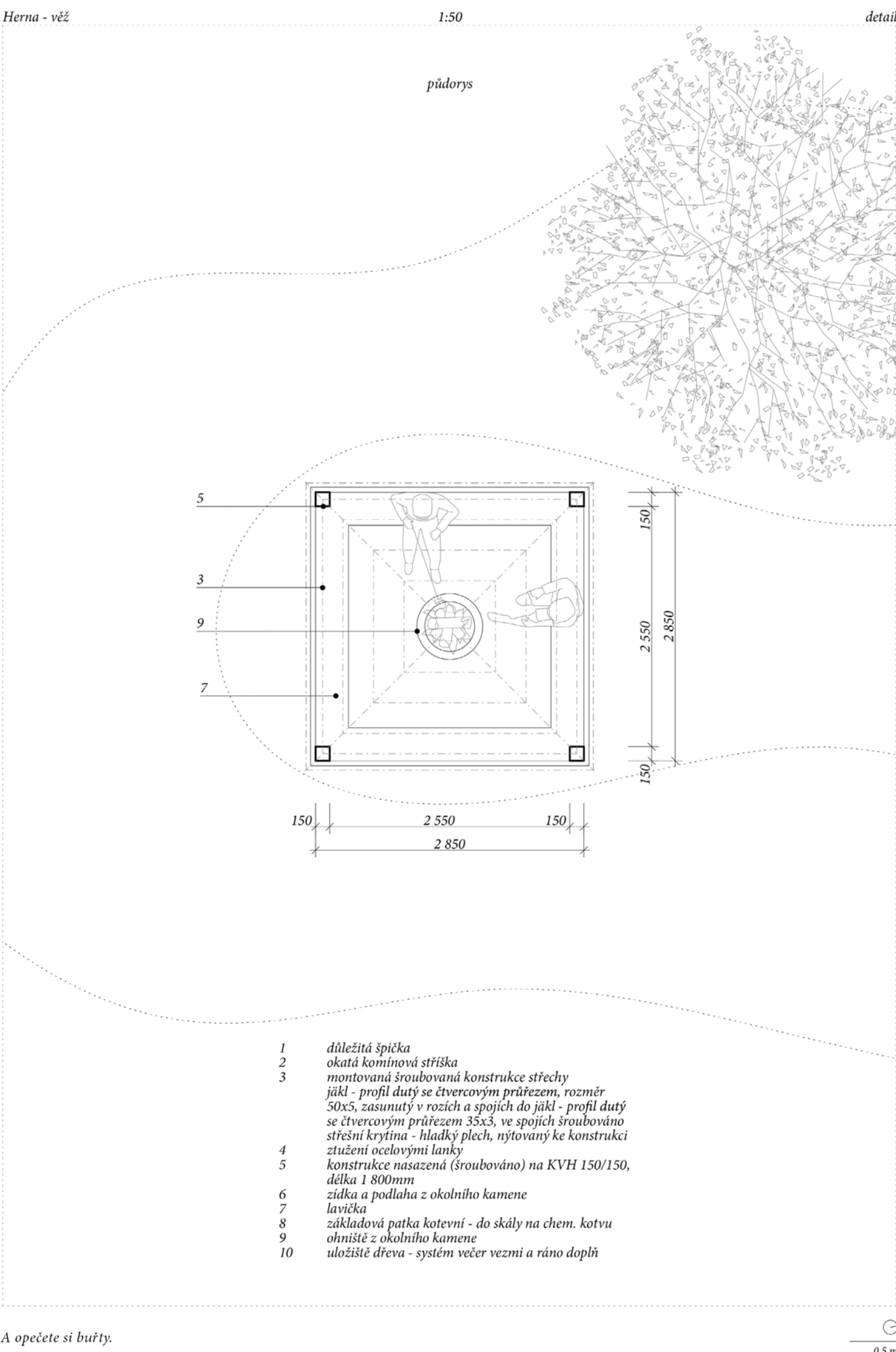
Na mapě jsi našel zříceninu hradu. Napadne tě, že se tam musí podívat.

Nejprve projdeš hustým lesem a vejdeš do řídkého listnatého háje. Na kopci uvidíš něco jako věž?

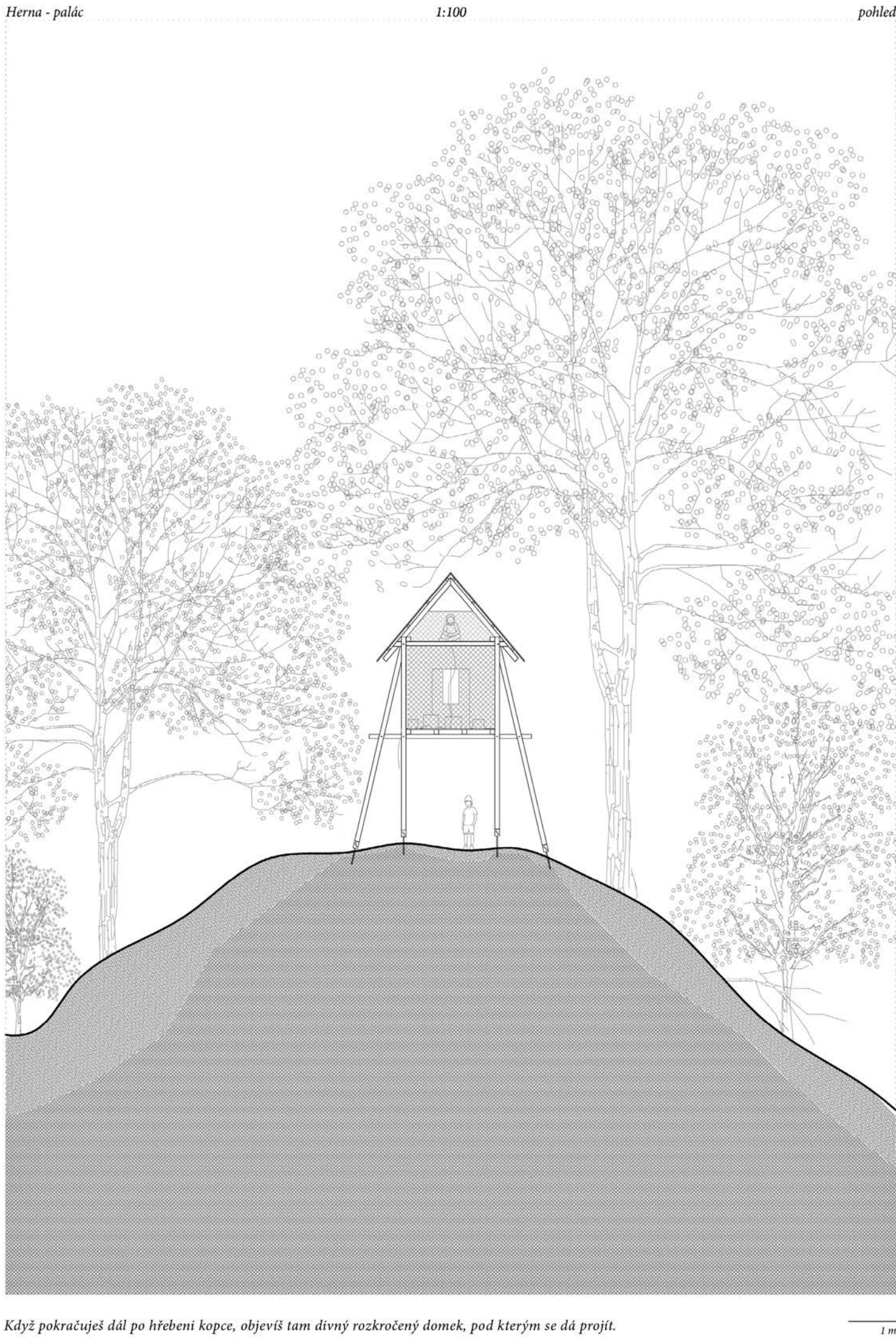
Přijde se sem vydat s kamarády.

A opéčete si buřty.

Herna

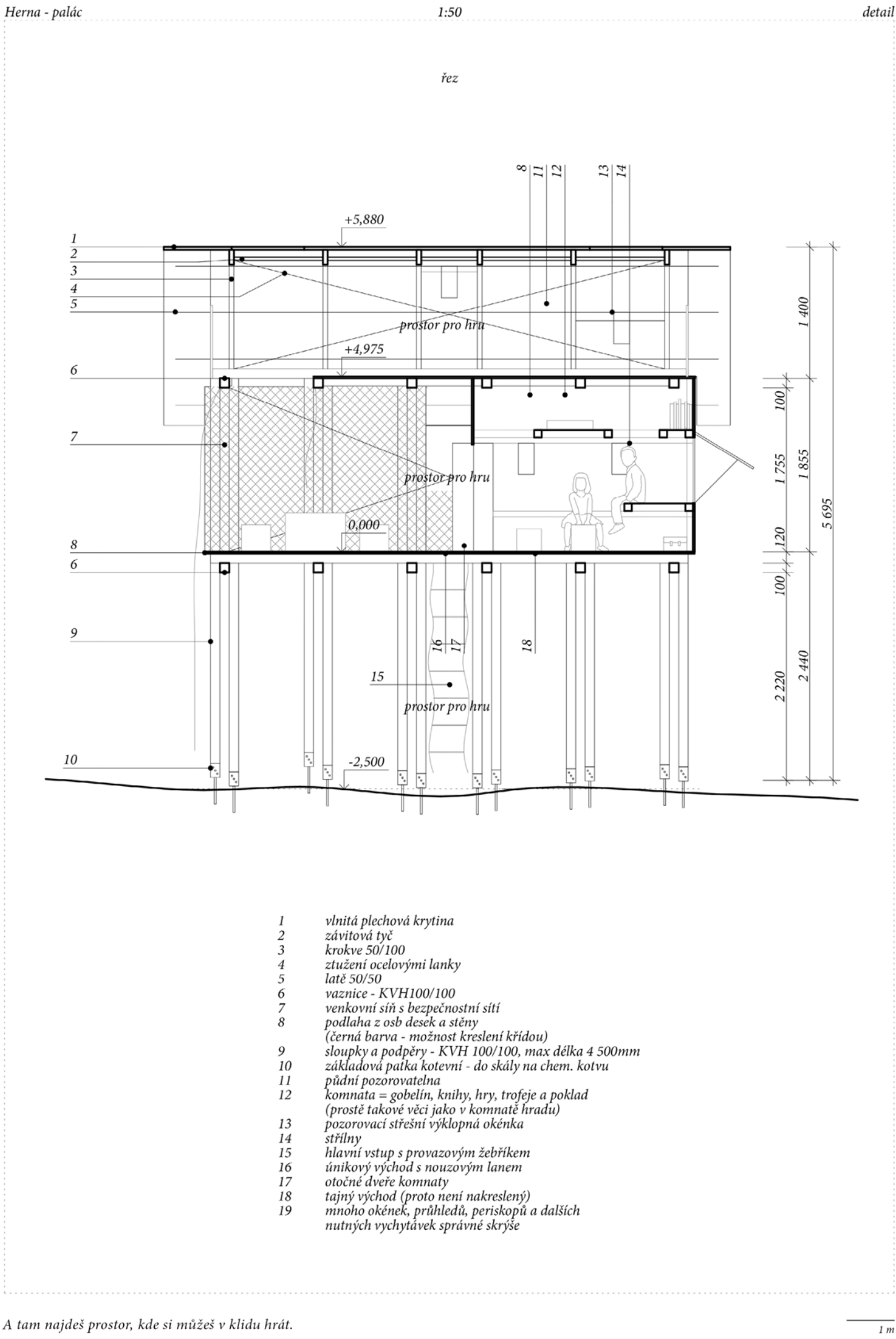

Když pokračuješ dál po hřebeni kopce, objevíš tam divný rozkročený domek, pod kterým se dá projít.

1 m

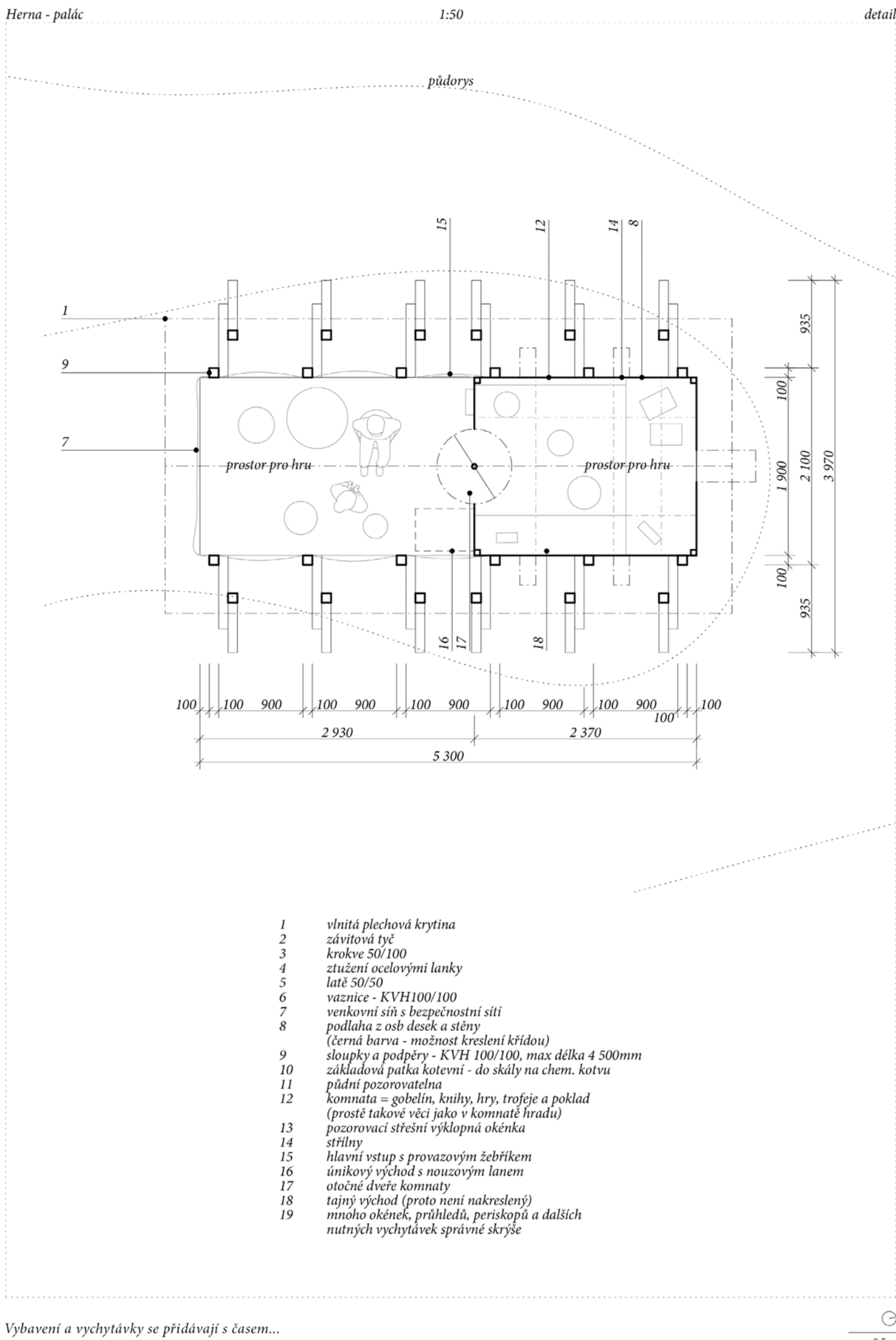
113

- 1 vnitřní plechová krytina
- 2 závitová tyč
- 3 krokve 50/100
- 4 ztužení nosnými lanky
- 5 latě 50/50
- 6 vaznice - KVH100/100
- 7 venkovní síť s bezpečnostní sítí
- 8 podlaha z oš. desek a stěny (černá barva - možnost kreslení křídou)
- 9 sloupky a podpěry - KVH100/100, max. délka 4 500mm
- 10 základová patka kotvení - do skály na chem. kotvu
- 11 půdní pozorovatelná
- 12 komnata - gobelín, knihy, hry, trojice a poklad (prostě takové věci jako v komnatě hrady)
- 13 pozorovací střešní výklopná okenka
- 14 střecha
- 15 hlavní vstup s provozovým žebříkem
- 16 únikový východ s nouzovým lanem
- 17 otočné dveře komnaty
- 18 tajný východ (proto není makrelou)
- 19 mnohá okenka, průhledlá, persiánská a dalších nutných vychytávek správné skryje

A tam najdeš prostor, kde si můžeš v klidu hrát.

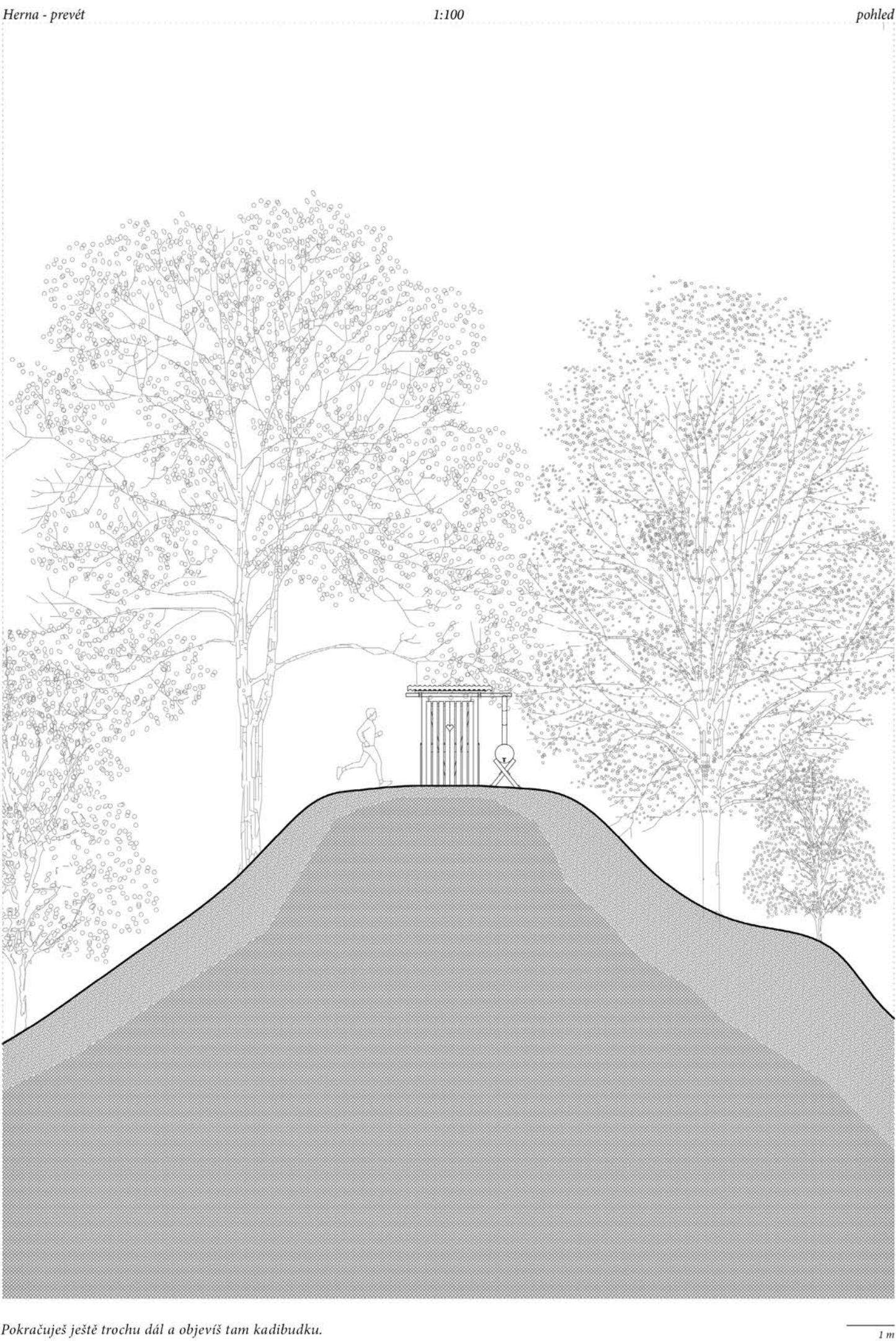
1 m

- 1 vnitřní plechová krytina
- 2 závitová tyč
- 3 krokve 50/100
- 4 ztužení nosnými lanky
- 5 latě 50/50
- 6 vaznice - KVH100/100
- 7 venkovní síť s bezpečnostní sítí
- 8 podlaha z oš. desek a stěny (černá barva - možnost kreslení křídou)
- 9 sloupky a podpěry - KVH100/100, max. délka 4 500mm
- 10 základová patka kotvení - do skály na chem. kotvu
- 11 půdní pozorovatelná
- 12 komnata - gobelín, knihy, hry, trojice a poklad (prostě takové věci jako v komnatě hrady)
- 13 pozorovací střešní výklopná okenka
- 14 střecha
- 15 hlavní vstup s provozovým žebříkem
- 16 únikový východ s nouzovým lanem
- 17 otočné dveře komnaty
- 18 tajný východ (proto není makrelou)
- 19 mnohá okenka, průhledlá, persiánská a dalších nutných vychytávek správné skryje

Vybavení a vychytávky se přidávají s časem...

0,5 m

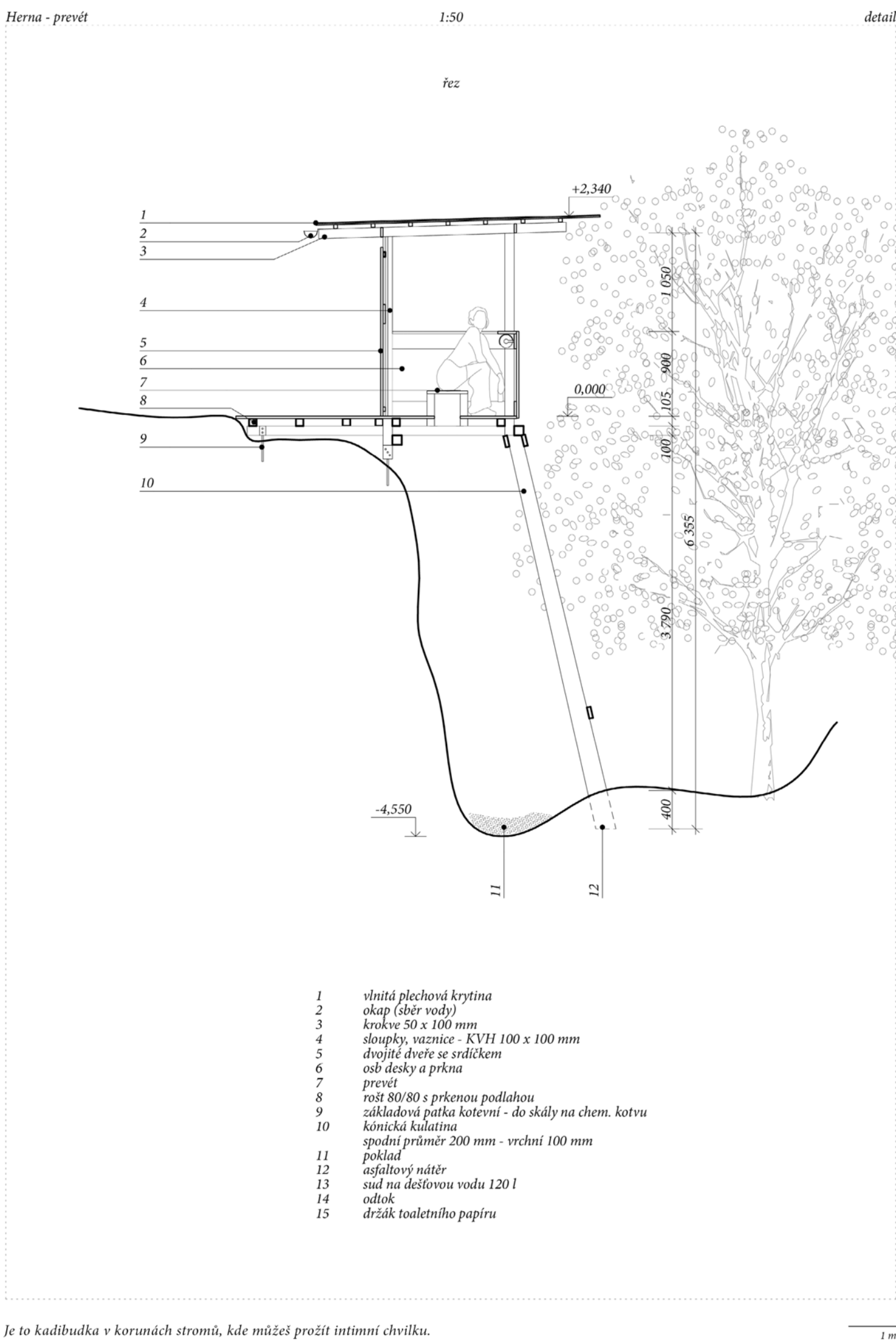
Pokračuješ ještě trochu dál a objevíš tam kadibudku.

1 m

Není to, ale obyčejná kadibudka.

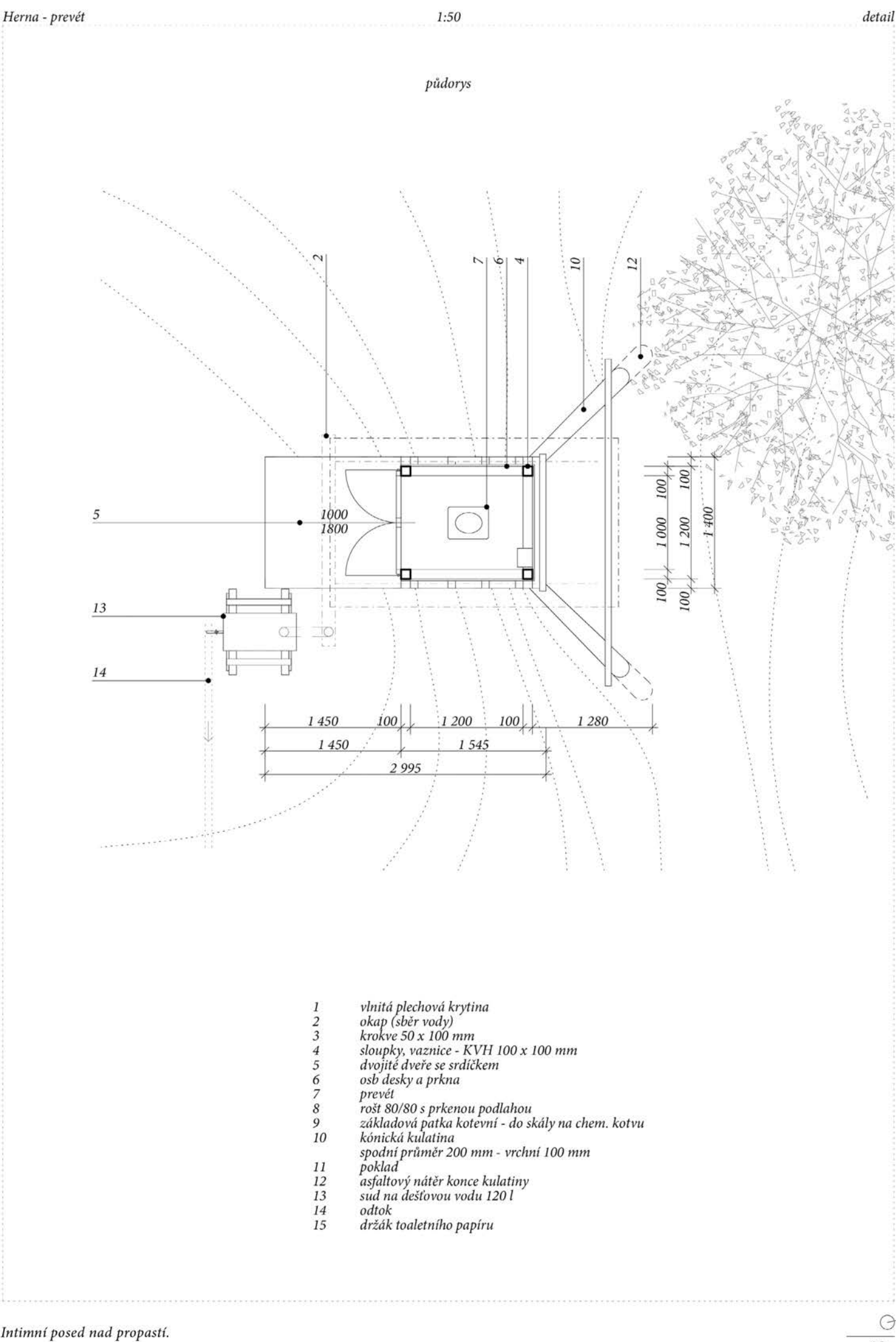
1 m

- 1 vnitřní plechová krytina
- 2 okap (šetr vody)
- 3 krokve 50 x 100 mm
- 4 sloupky, vaznice - KVH 100 x 100 mm
- 5 dvojité dveře se srdíčkem
- 6 oš. desky a prkna
- 7 převět
- 8 rošt 80/80 s prkenou podlahou
- 9 základová patka kotvení - do skály na chem. kotvu
- 10 kónická kulatina
- 11 spodní průměr 200 mm - vrchní 100 mm
- 12 poklad
- 13 asfaltový nádrž
- 14 sud na dešťovou vodu 120 l
- 15 odtok
- 16 dráček toaletního papíru

Je to kadibudka v korunách stromů, kde můžeš prožít intimní chvíli.

1 m

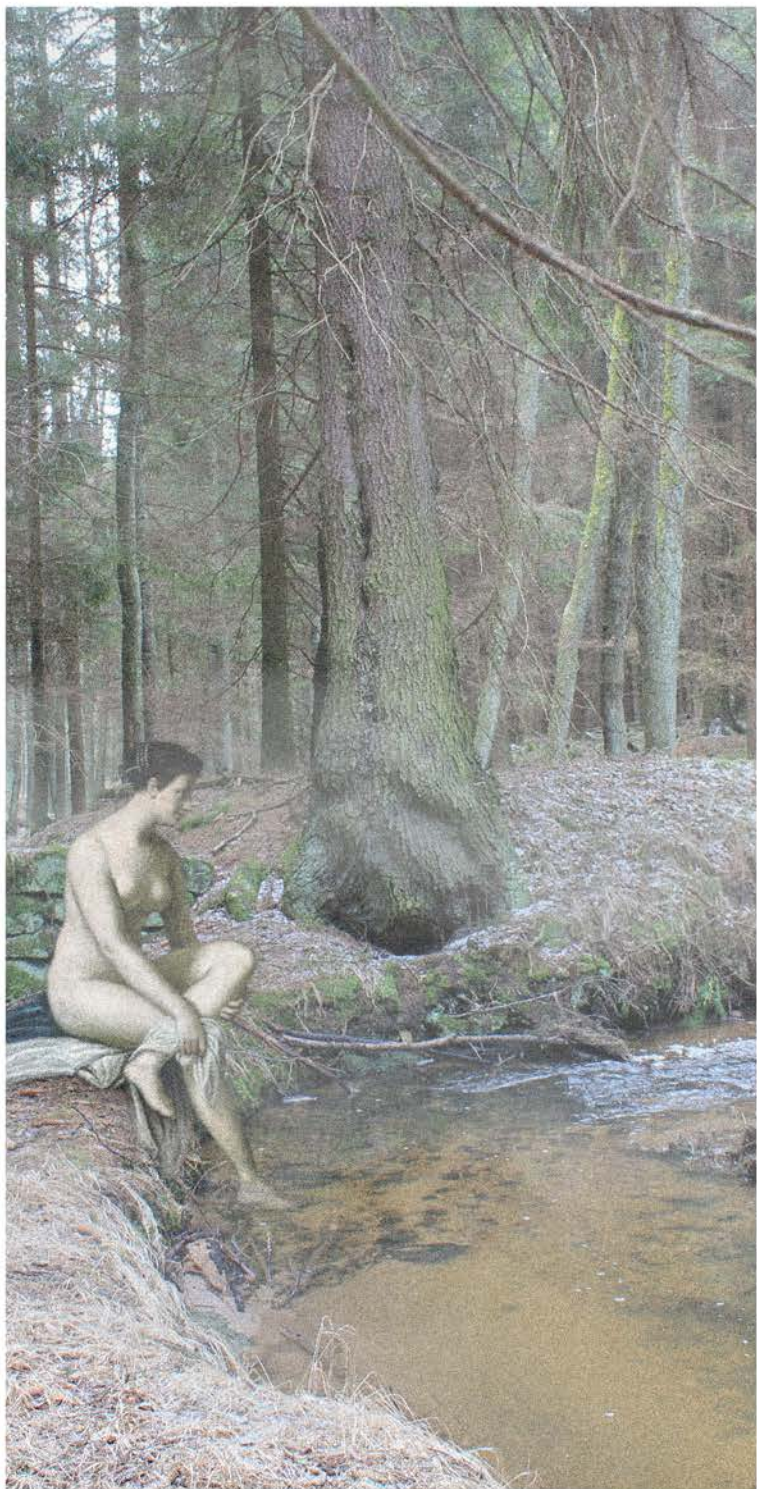
- 1 vnitřní plechová krytina
- 2 okap (šetr vody)
- 3 krokve 50 x 100 mm
- 4 sloupky, vaznice - KVH 100 x 100 mm
- 5 dvojité dveře se srdíčkem
- 6 oš. desky a prkna
- 7 převět
- 8 rošt 80/80 s prkenou podlahou
- 9 základová patka kotvení - do skály na chem. kotvu
- 10 kónická kulatina
- 11 spodní průměr 200 mm - vrchní 100 mm
- 12 poklad
- 13 asfaltový nádrž
- 14 sud na dešťovou vodu 120 l
- 15 odtok
- 16 dráček toaletního papíru

Intimní poseid nad propastí.

0,5 m

Očistec

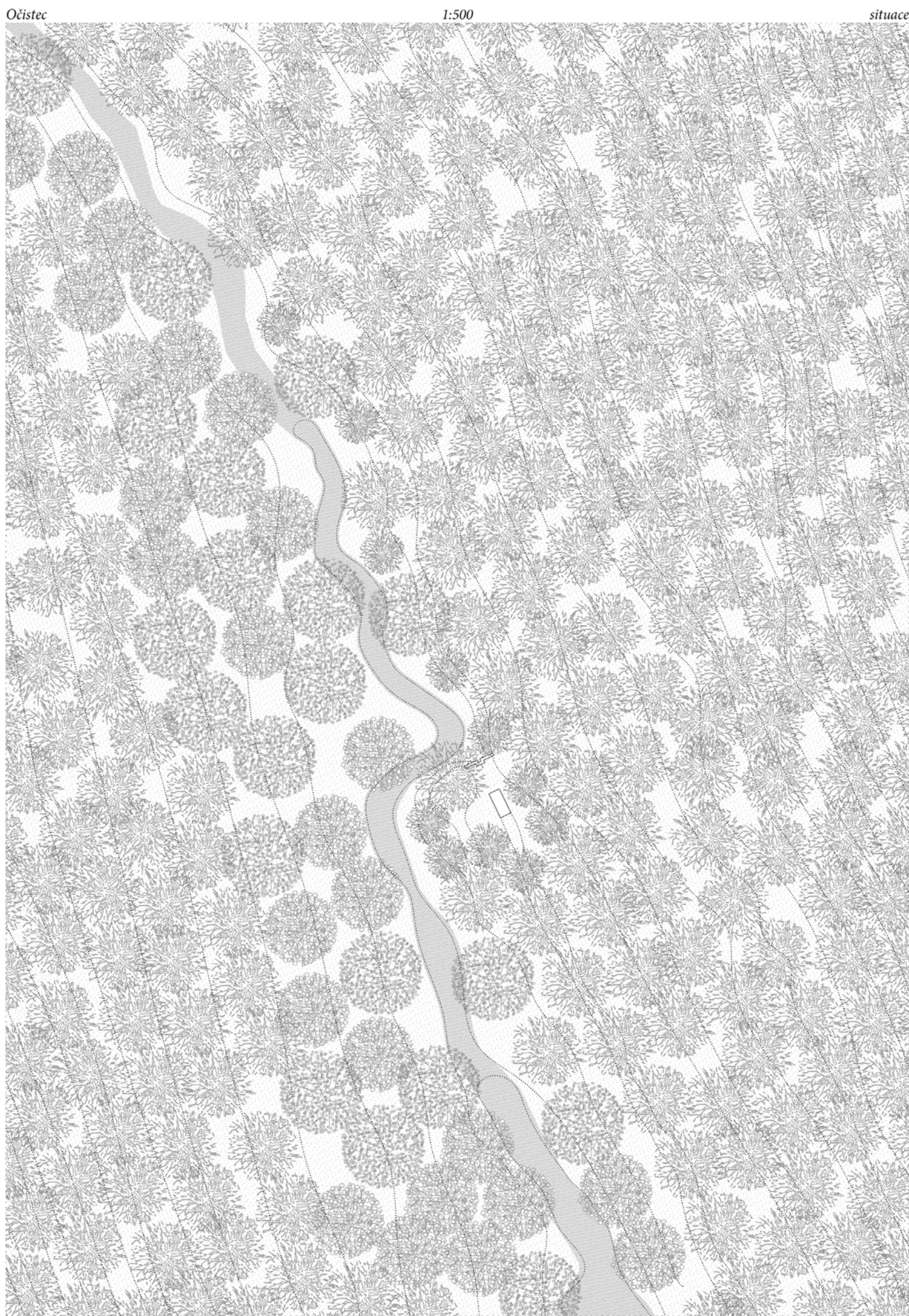
Mlýn

Jakou cestu musí obili urazit, aby z něho mohl být vyrobený chléb? Půl roku na poli, sklizeň... No a pak mletí. A na to je potřeba síla. Hodně síly. V Čechách se nejčastěji využívala síla padající vody. Vznikly úžasné stavby mlýnů a umělých rovných potoků – náhonů. Velké řeky mohly být snadno využity pro mletí. Horší to však bylo na místech, kde byl vodní tok malý a slabý. To je případ místa, které jsem si vybral. Tady se musel dokonce postavit rybník, aby vůbec šlo něco umlít.

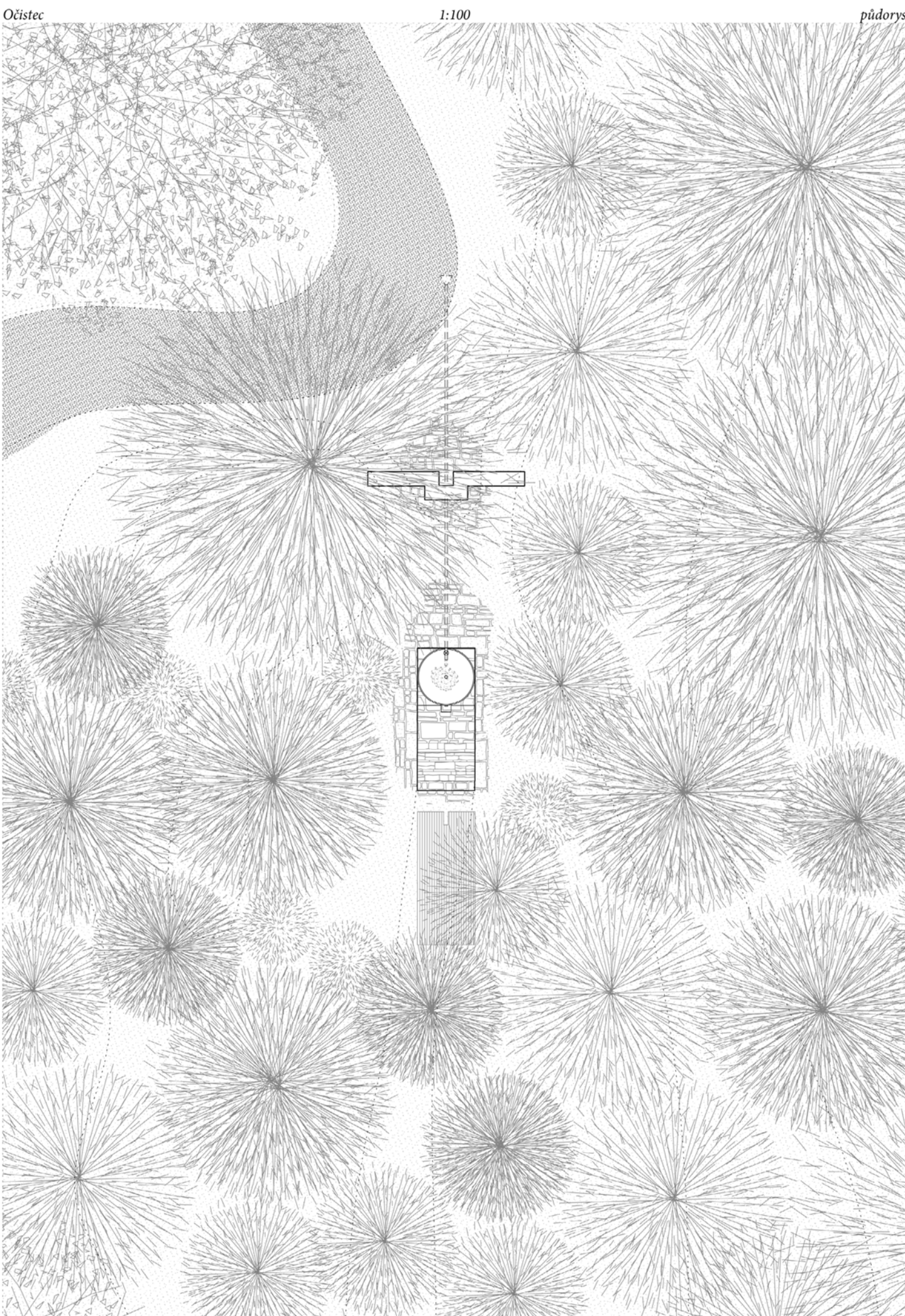
Očistec

Myslenkou této intervence je očisťující koupel v krajině. Intimní lázeňská procedura, kde si projdeš uvolňujícím teplem i páliwym chladem a vykouzlí ti to úsměv na tváři. Návrh využívá původního náhonu a hráze rybníku. Koupel ve studené vodě jde celkem bez námahy – pokud však chceš luxus horké vody, musíš pro to něco udělat. Bez práce nejsou koláče. Očistec tě očistí mentálně i fyzicky.

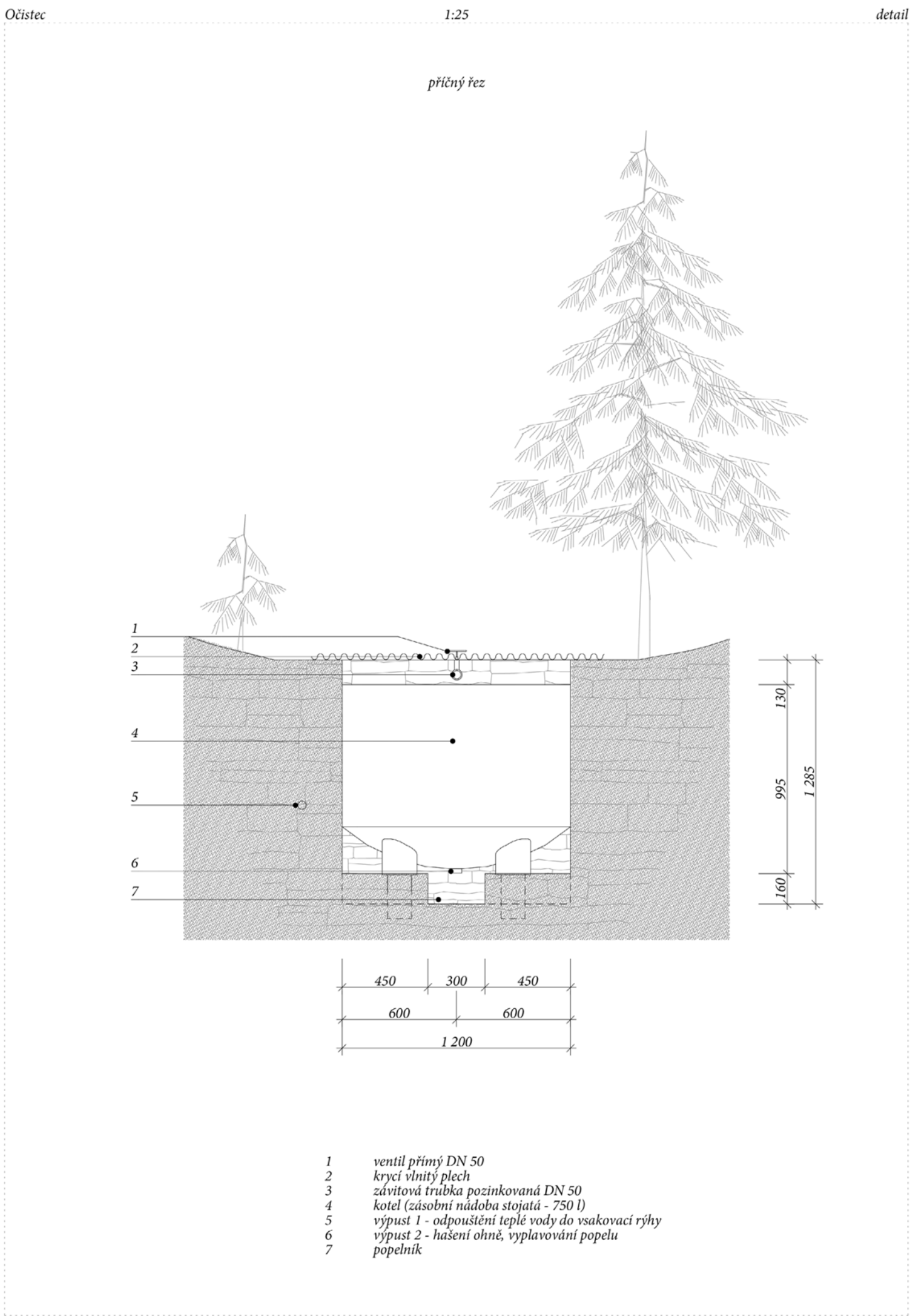
Nekonečná nahota.

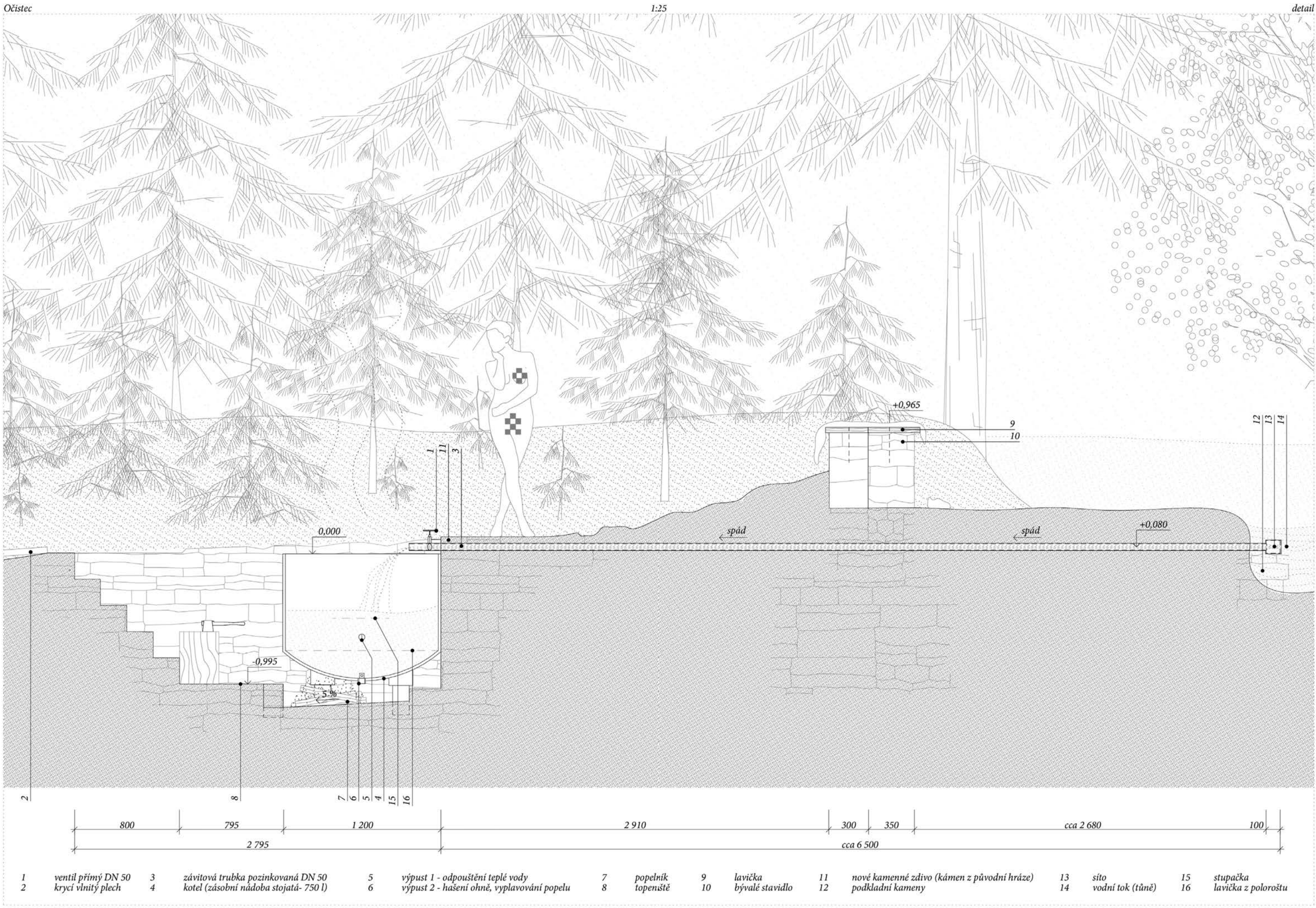
Jdeš lesem. Objevíš dlouhý rovný příkop. Přemýšlíš, kde to vlastně končí?

Na konci najdeš divné věci.

Přemýšlíš. Co by to mohlo být. Otočíš kohoutkem a začne téct voda.

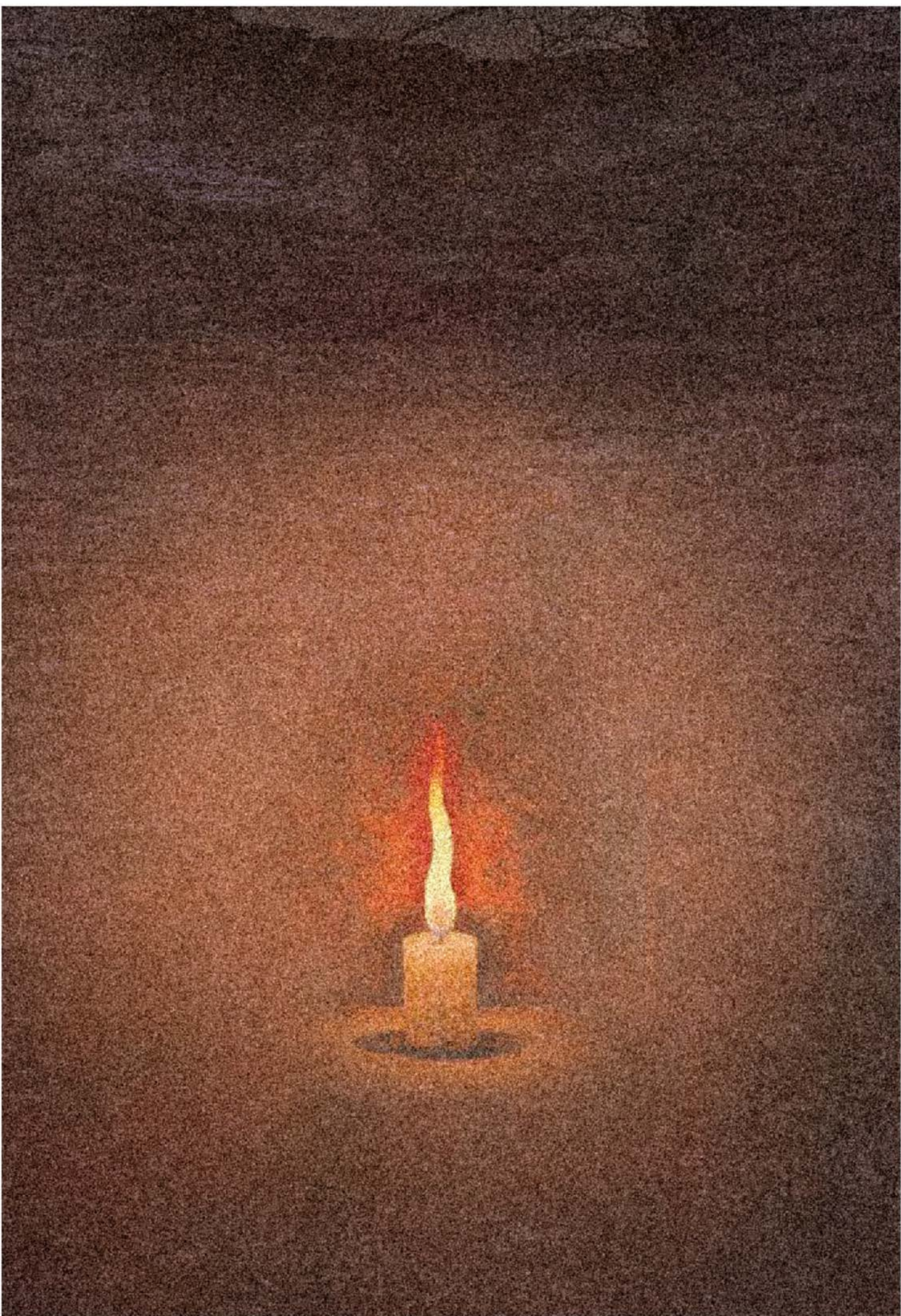
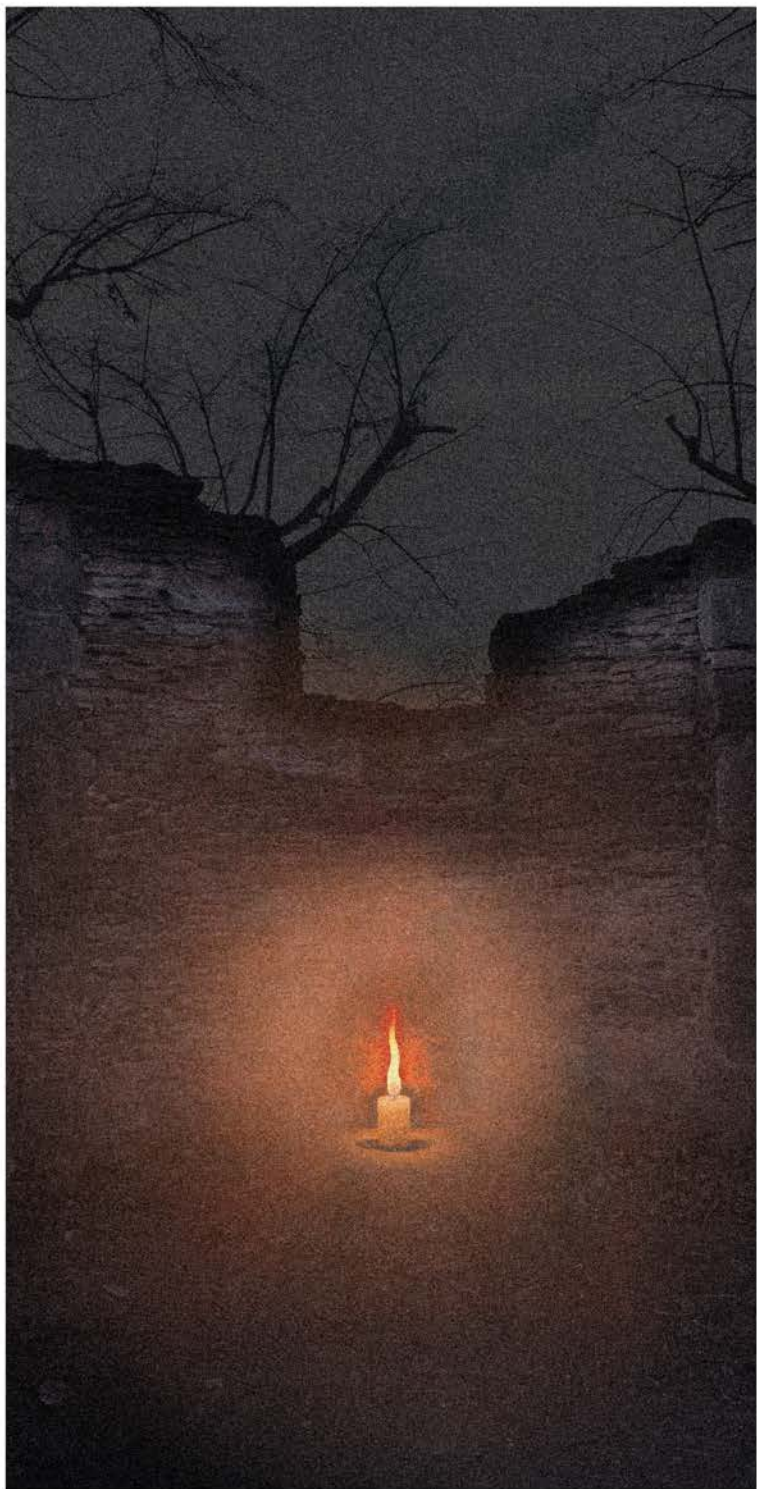

Dojde ti, že to je velká vana. Podle prostoru pod tím a sazí poznáš, že se tam dá zatopit. Rozhlédneš se a nikde nikdo. Vyzkoušíš to.

Začneš připravovat dřevo, rozděláš oheň, pustíš vodu, světkneš se u lavičky a chvíli počkáš.

Samotka

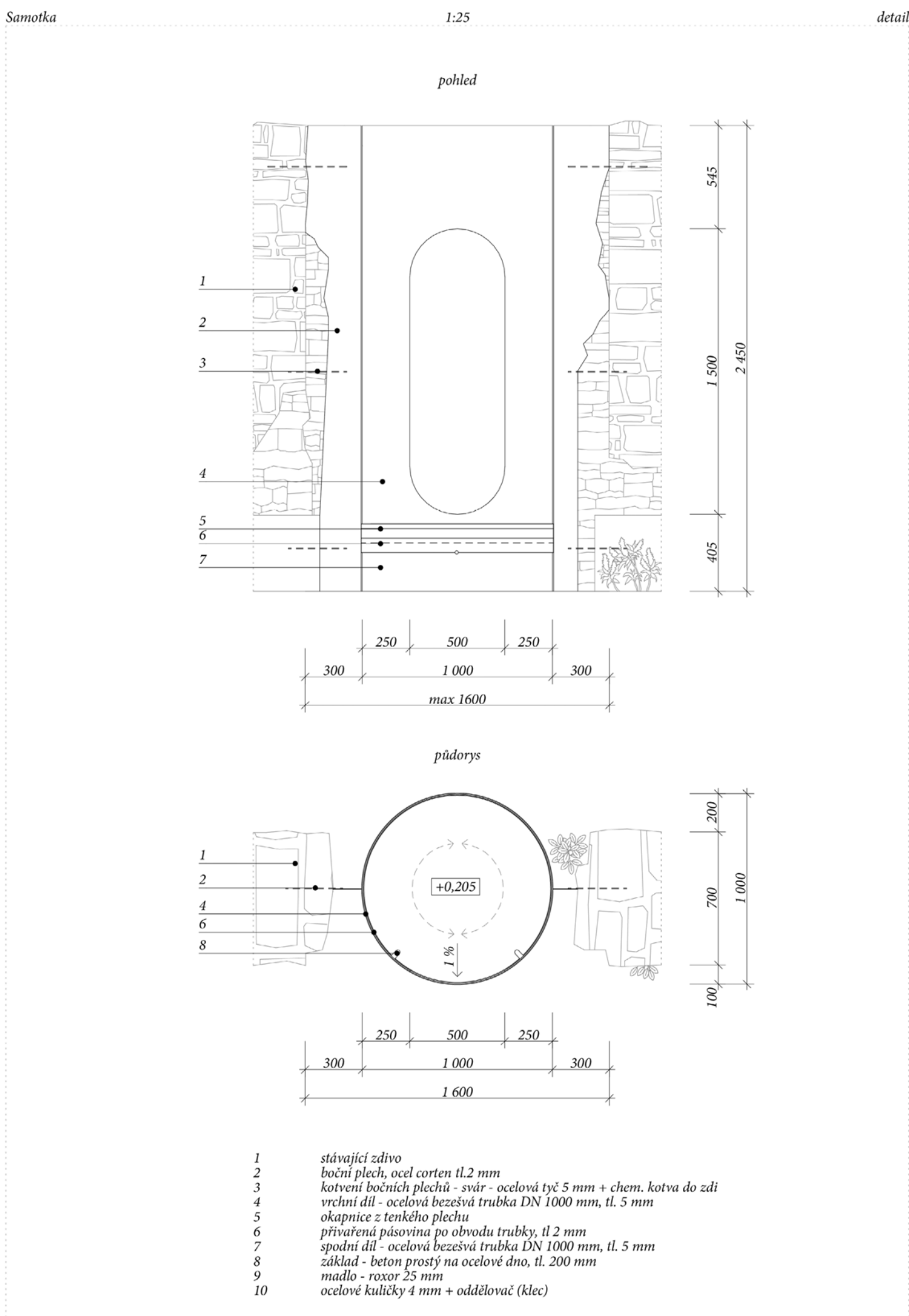
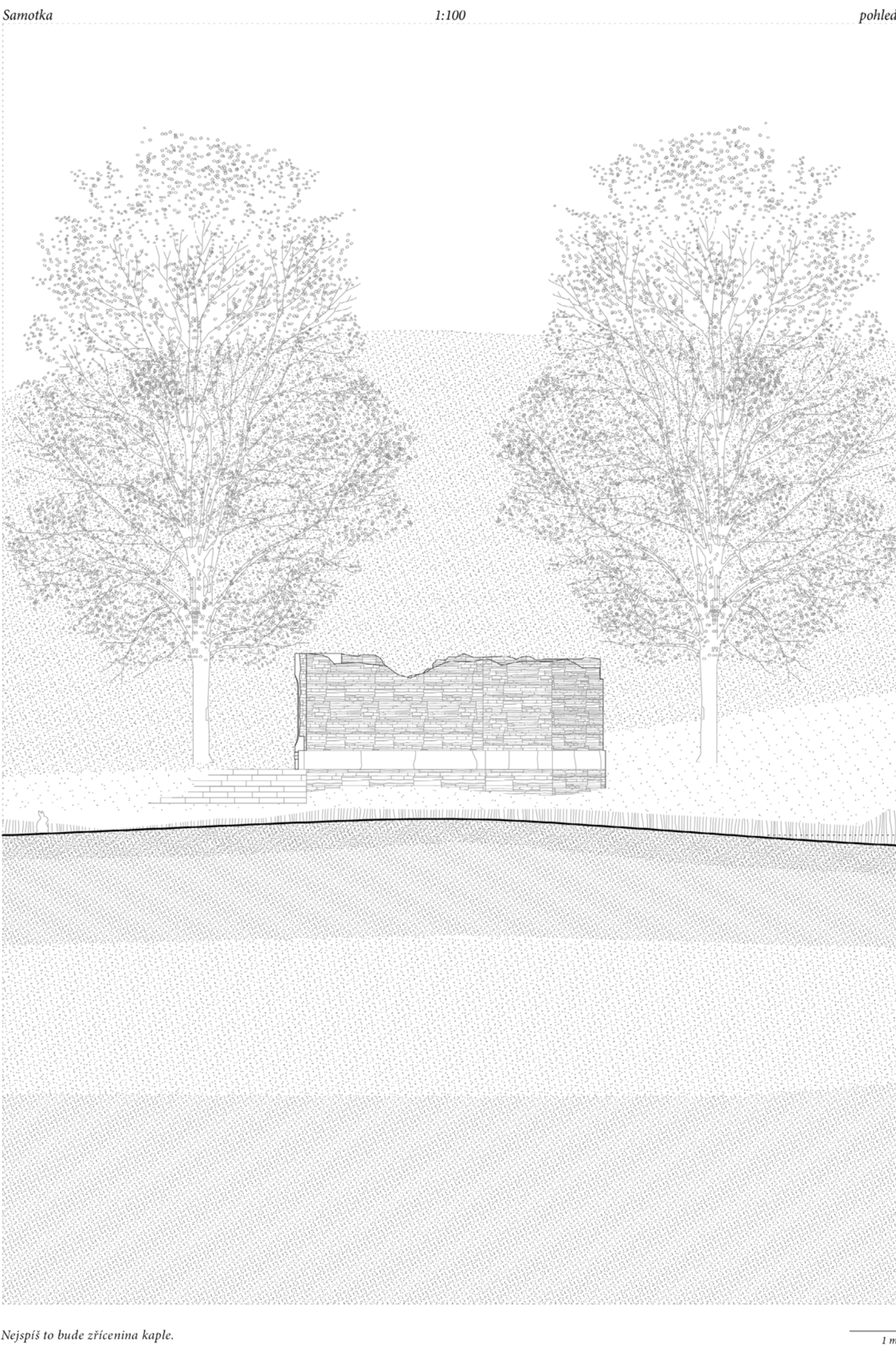
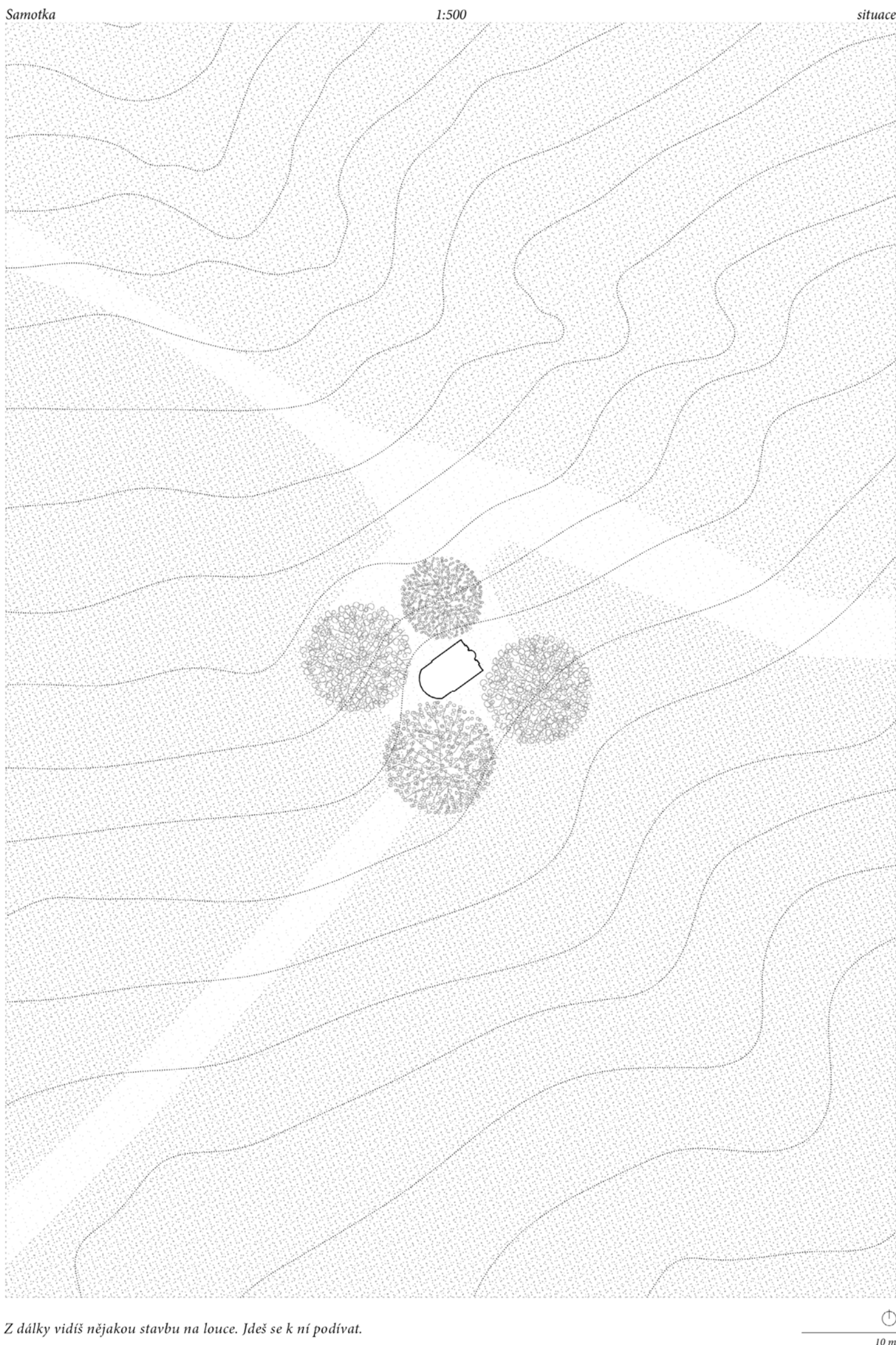
Kaple

Drobné sakrální stavby mají v krajině významnou roli. Možná si to už ani neuvědomujeme, ale stále jsou připomínkou silné duchovní vrstvy krajiny. Meze byly rozorány, lesy přeměněny, cesty přeorganizovány, ale kapličky a boží muka stále vzdorují. Na Broumovsku je rozmístěno mnoho malých duchovních míst. Kapličky jsou těmi výraznějšími. V některých se dochovalo původní vybavení a výzdoba. V jiných je původní duchovnost překryta silným nánosem plastových květin a divných výzdob z Polska.

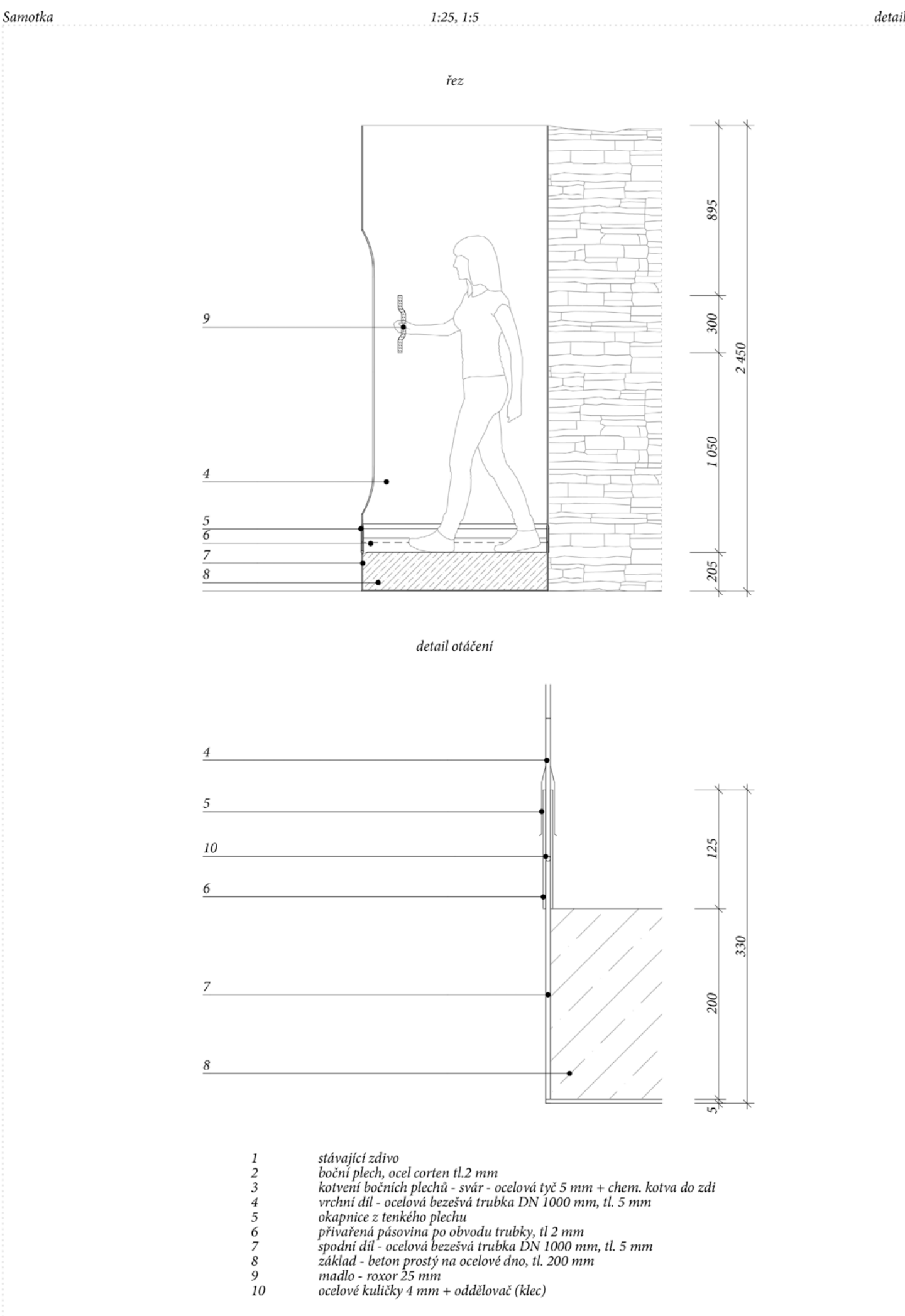
Samotka

Samotka je kaple uprostřed louky. Z dálky viditelná stavba s několika stromy okolo. Tato kaple přišla o všechno. Přišla o svoji střechu, výzdobu, portál. Zhmotňuje v sobě prázdnotu a zpřetrhané lidské vztahy. Návrhem na toto místo je portál do prázdnoty a samoty. Portál do osobního prostoru pod širým nebem.

Prostor pro Tebe.

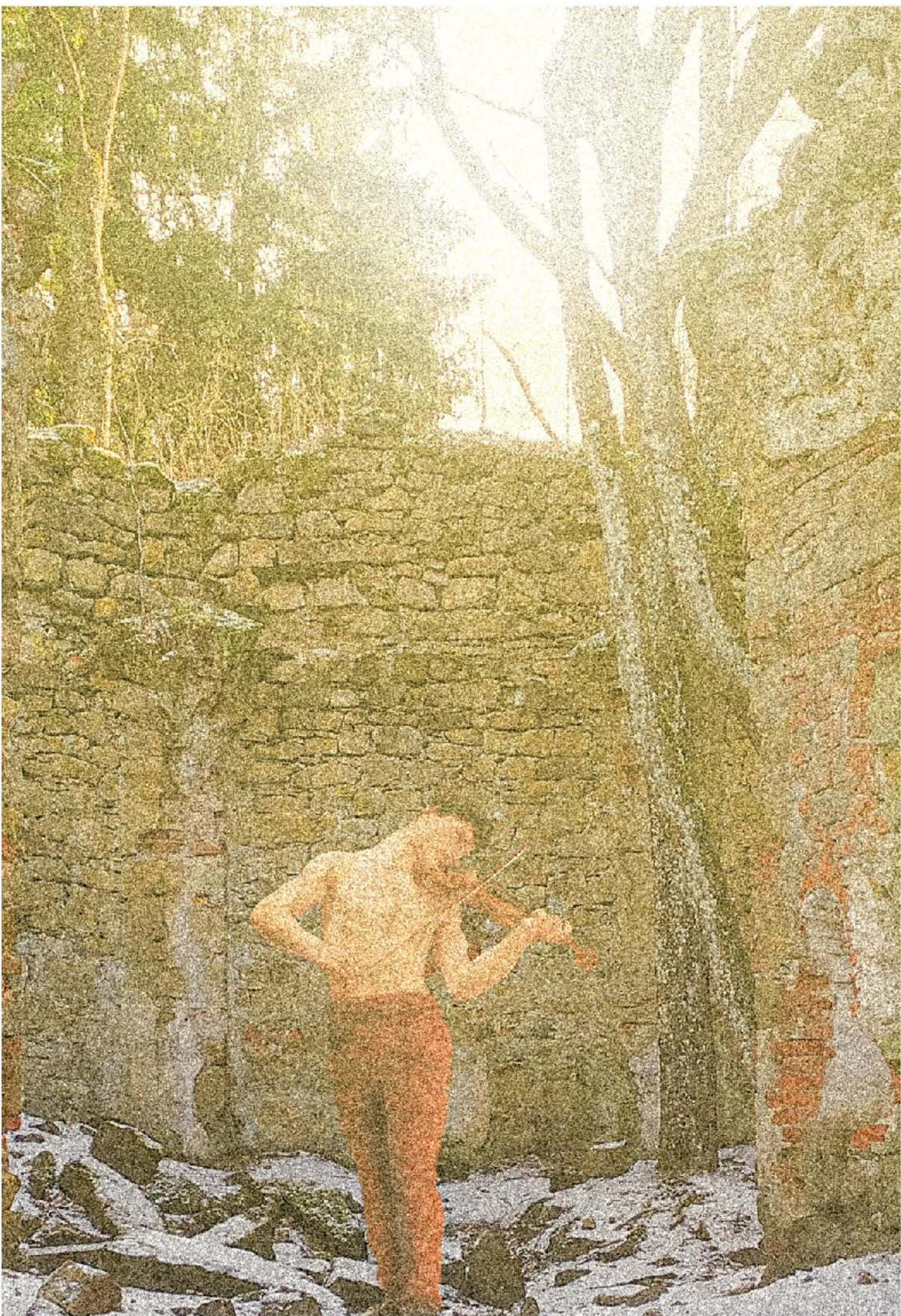
Chvilku přemýšlím, co to vlastně je.

Koukneš do toho a zjistíš, že to má madla. Zkusíš do toho vřít. Skloníš hlavu, zvedneš nohu a podíváš se vzhůru.

Jeviště

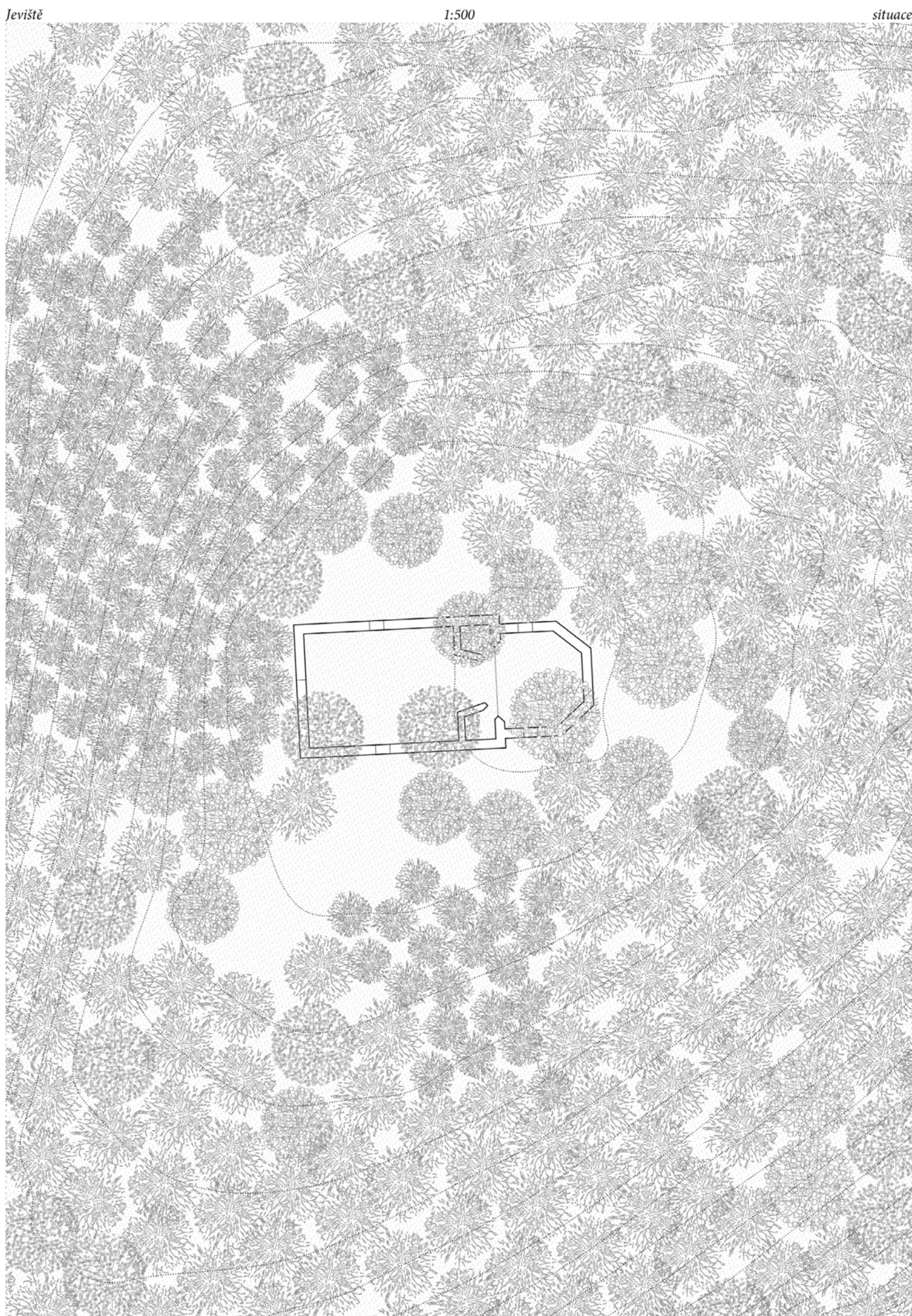
Kostel

Kostely jsou svými měřítky jednou z nejvýraznějších staveb v krajině. Jsou to vznesené majáky lidských sídel. Ovšem, ne vždy byly duchovní stánky stavěny v obcích – občas můžeme narazit na poutní kostel, který se nachází trochu stranou. Osudem těchto odlehklých staveb bývá častokrát jejich zřká. Nejsou lidem tolik na očích, aby se z dotací rekonstruovaly... A to je dobře. Mají totiž ducha času.

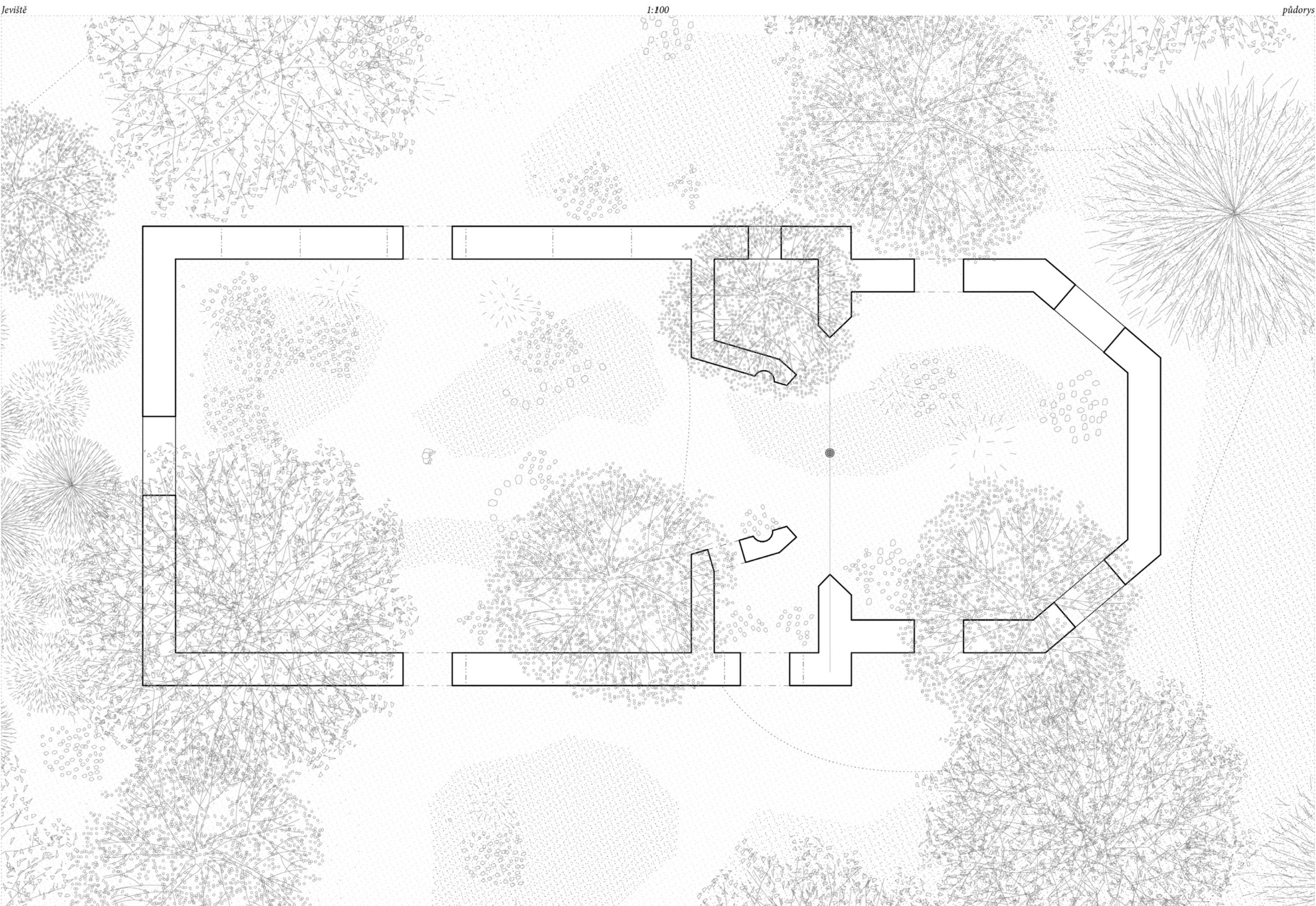
Jeviště

Tento dávno zaniklý kostel je úžasnou kulisou s neskutečnou atmosférou. Celý prostor je takový velký optický klam a trvá poměrně dlouho se tady zorientovat. Divná perspektiva. Mnoho průhledů, oken a vstupů nikam. Kde je „uvnitř“ a kde „venku“? Návrhem je světelný jev – hra fyzikálních zákonů, který nám umožňuje vidět jeho pomíjivou podstatu. Obvyčejně broušené sklo je věc těžká jako balvan i lehká jako prach, něco, co vidíme i nevidíme. Návrhem je jedinečná barevná chvíle. „Usmál se a udělal duhu.“

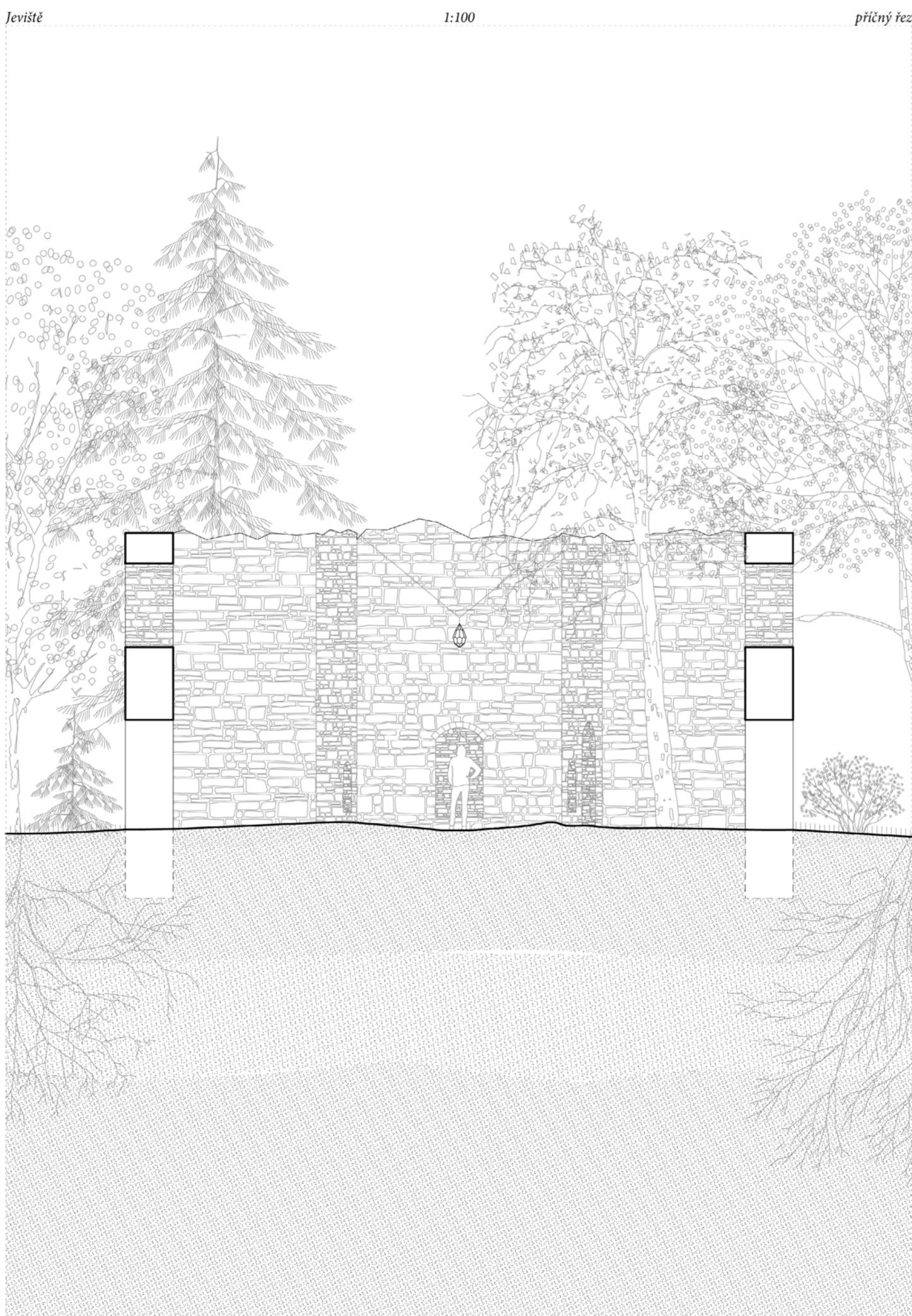
Jedinečná chvíle.

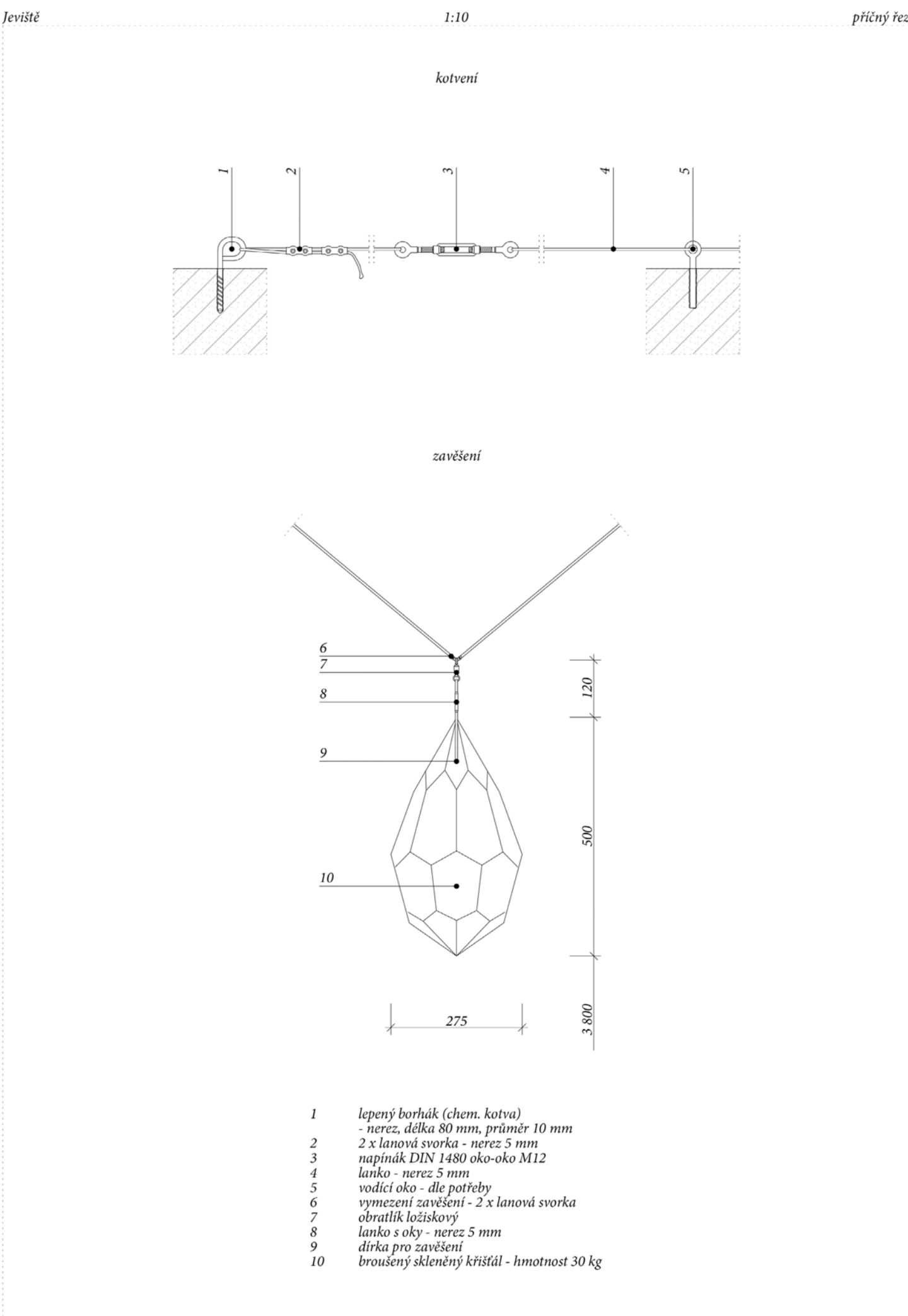
Stýděl jsi o zřícenině kostela. Chceš se tam jít podívat. Vyjdeš na kopec.

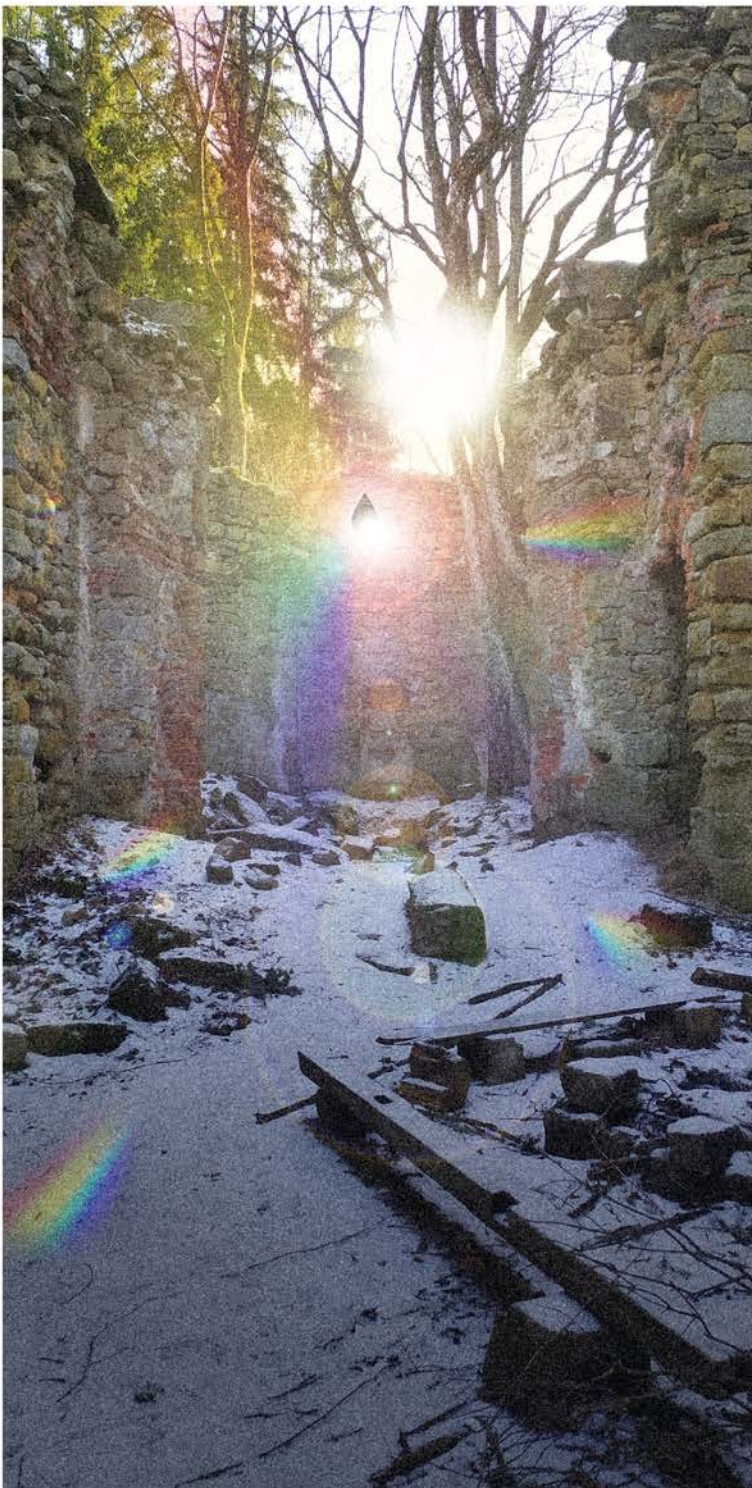
Vyjdeš dovnitř.

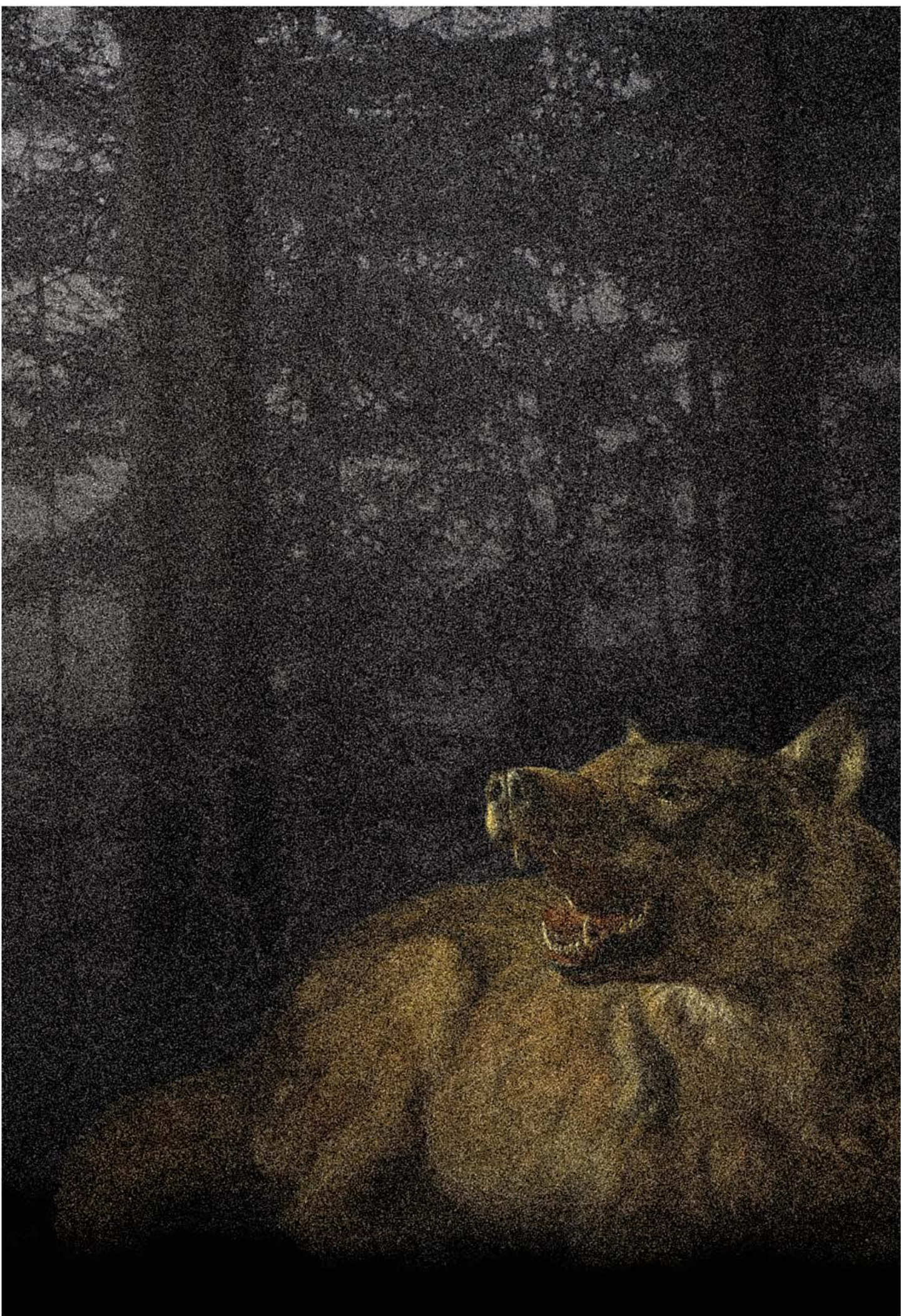
Zatížeš neskutečně vzdušnou chvíli. Osvítí tě duha. Ještě párkrát se tam vrátíš, ale takový okamžik už nezažiješ.

Někdy nevíš, kdy barevný jev uvidíš. V zimě nebo v létě? Při východu nebo při západu? Můžeš si vzít baterku, ale takovou paradu to neudělá.

Útočiště

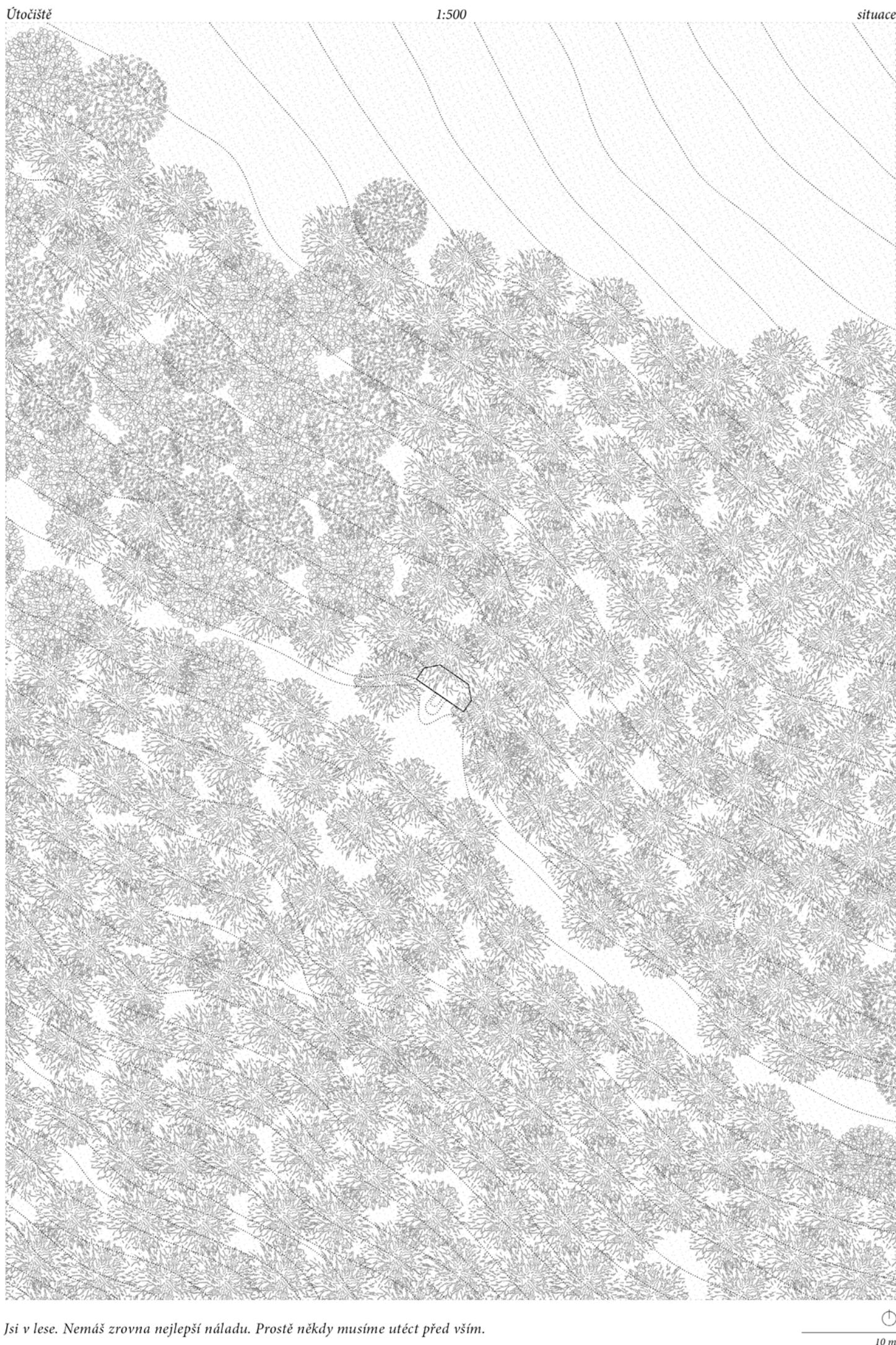
Bunkr

Nač stavět dřevěné prosklené útulny, když máme v krajně malé železobetonové bunkry? Dřevěná útulna tě neochrání před padajícím stromem, raketou nebo tornádem! Navíc moderní super design „útulen“ je spíš potěchou pro oči, než že by to bylo útulné, a hlavně bezpečné, útočiště.

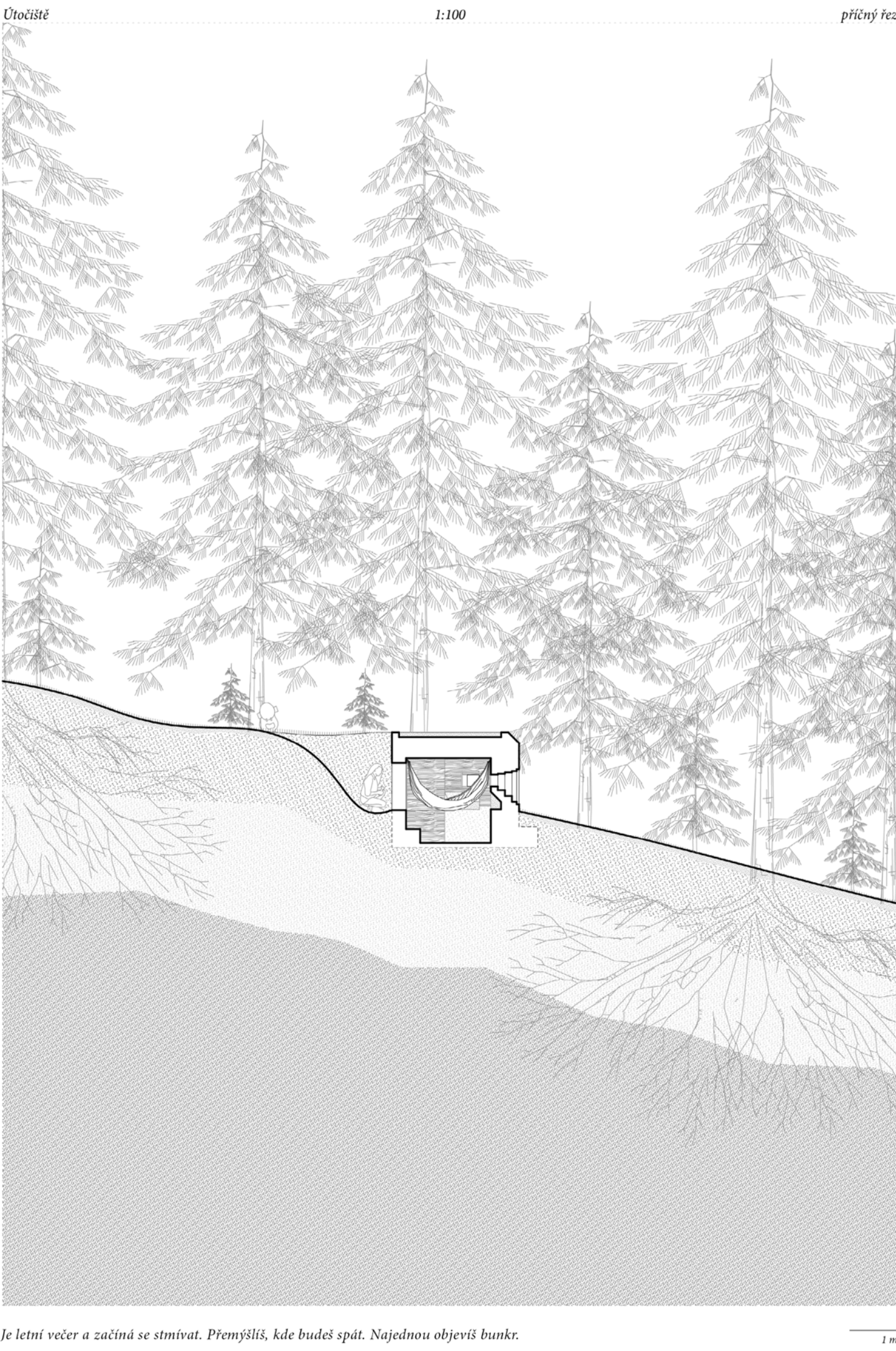
Útočiště

Strach je přirozenou součástí nás, každý se něčeho bojíme. Bunkr je ideální místo, kam se můžeme v klidu vydat strávit noc. Neexistuje snad bezpečnější místo! Malé betonové krabíčky klanou tělem – jejich nitro může přejmálně překvapit. Některé bychom mohli zátulnit na léto a při bouři to budou malé útulné kajuty, jiné by mohly být teplými poustevnami v zimních měsících. To nic, to jsou jen vlci. Můžeš v klidu spát.

Bludy hlavy.

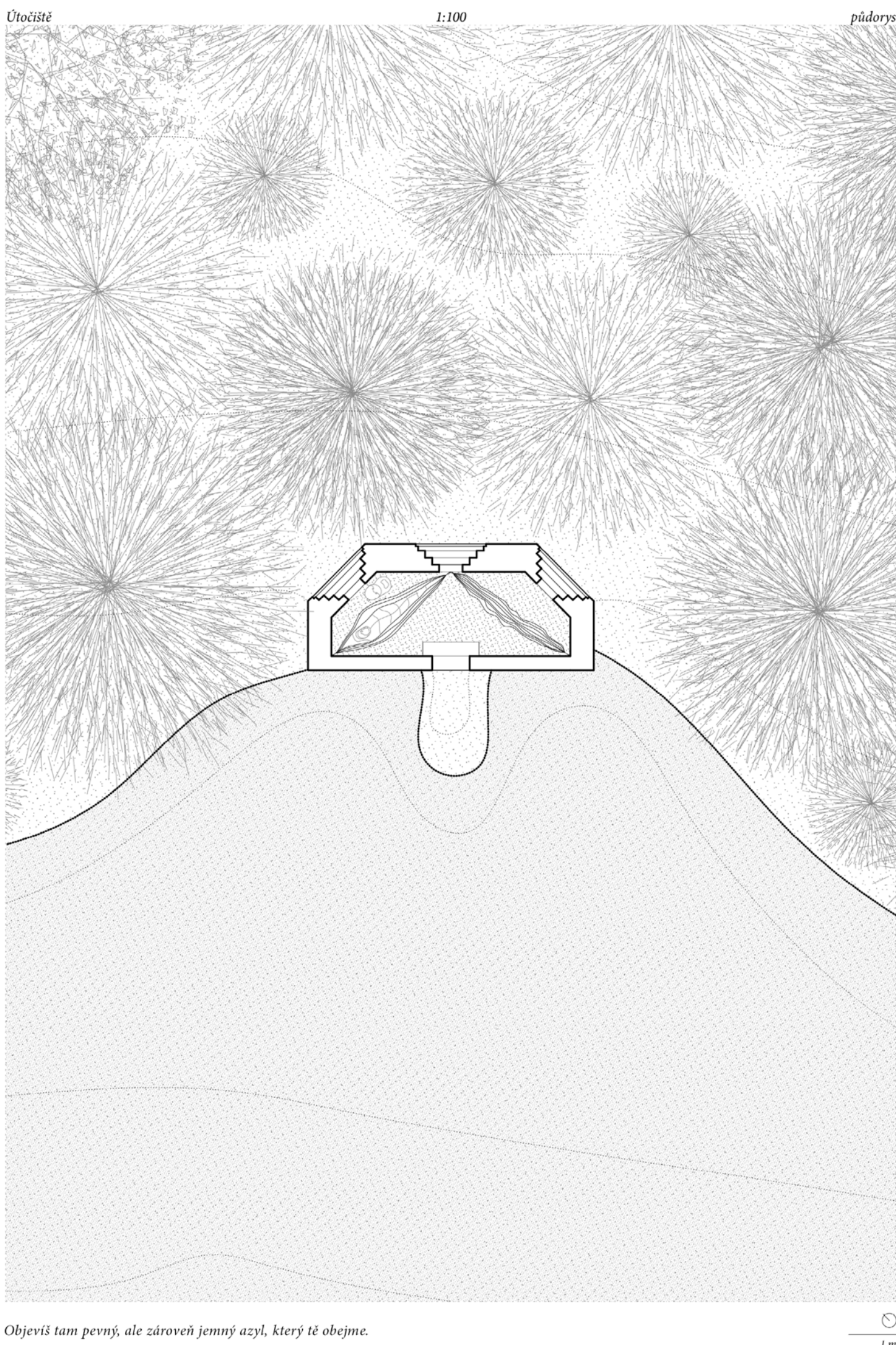
Jsi v lese. Nemáš zrovna nejlepší náladu. Prostě někdy musíme utéct před vším.

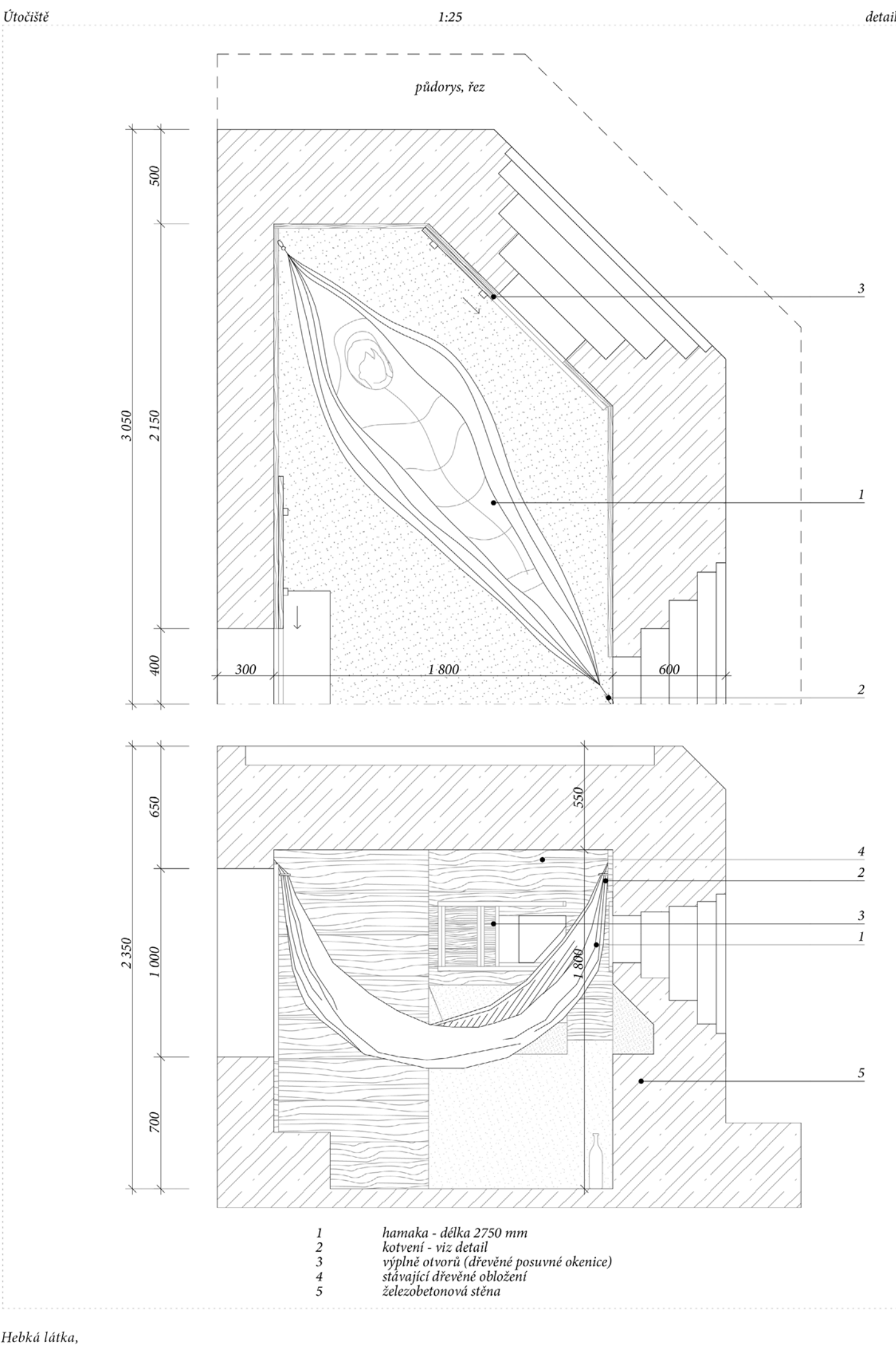
Je letní večer a začíná se stmívat. Přemýšlíš, kde budeš spát. Najednou objevíš bunkr.

Koukneš dovnitř.

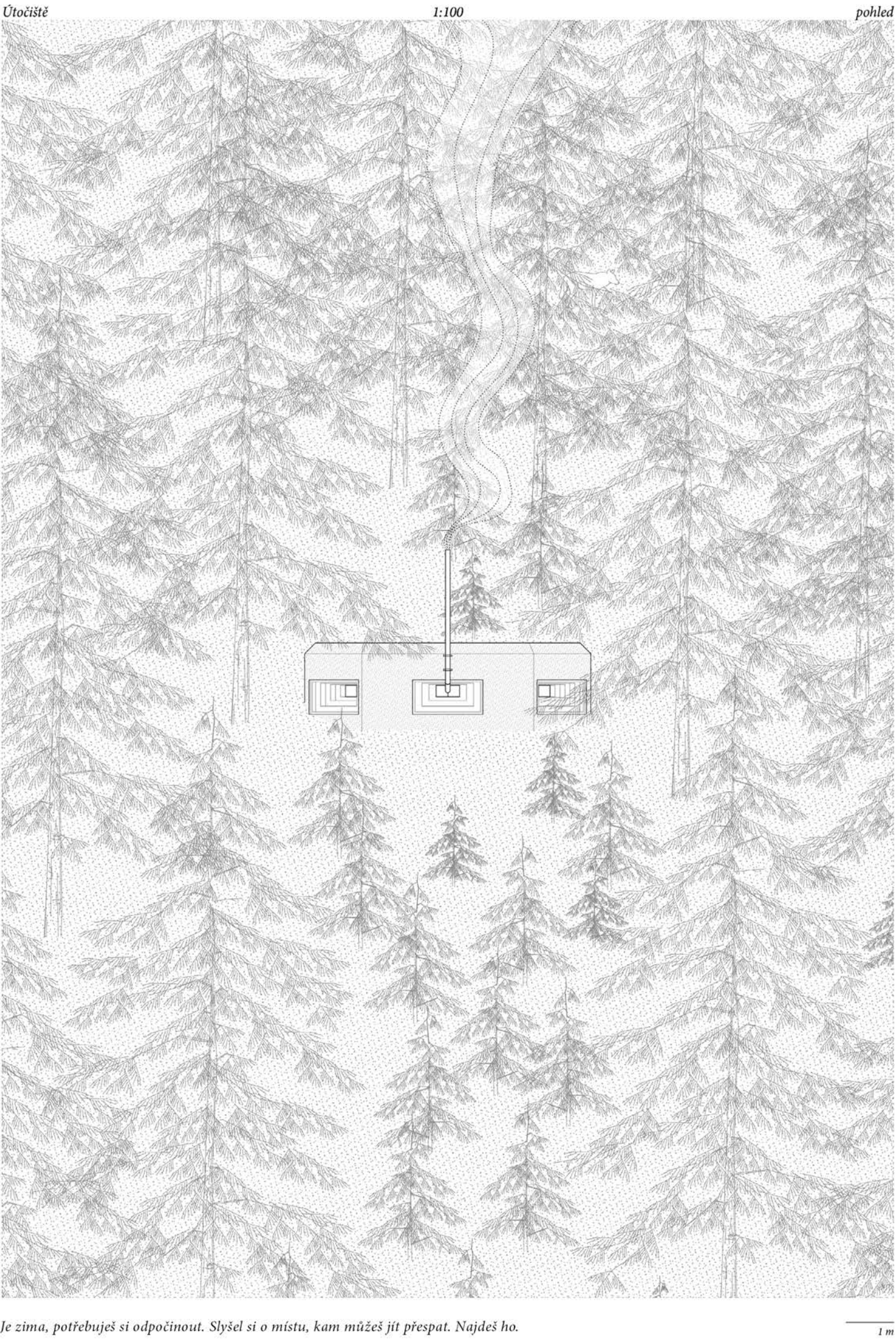

Objevil tam pevný, ale zároveň jemný azyl, který tě obejmě.

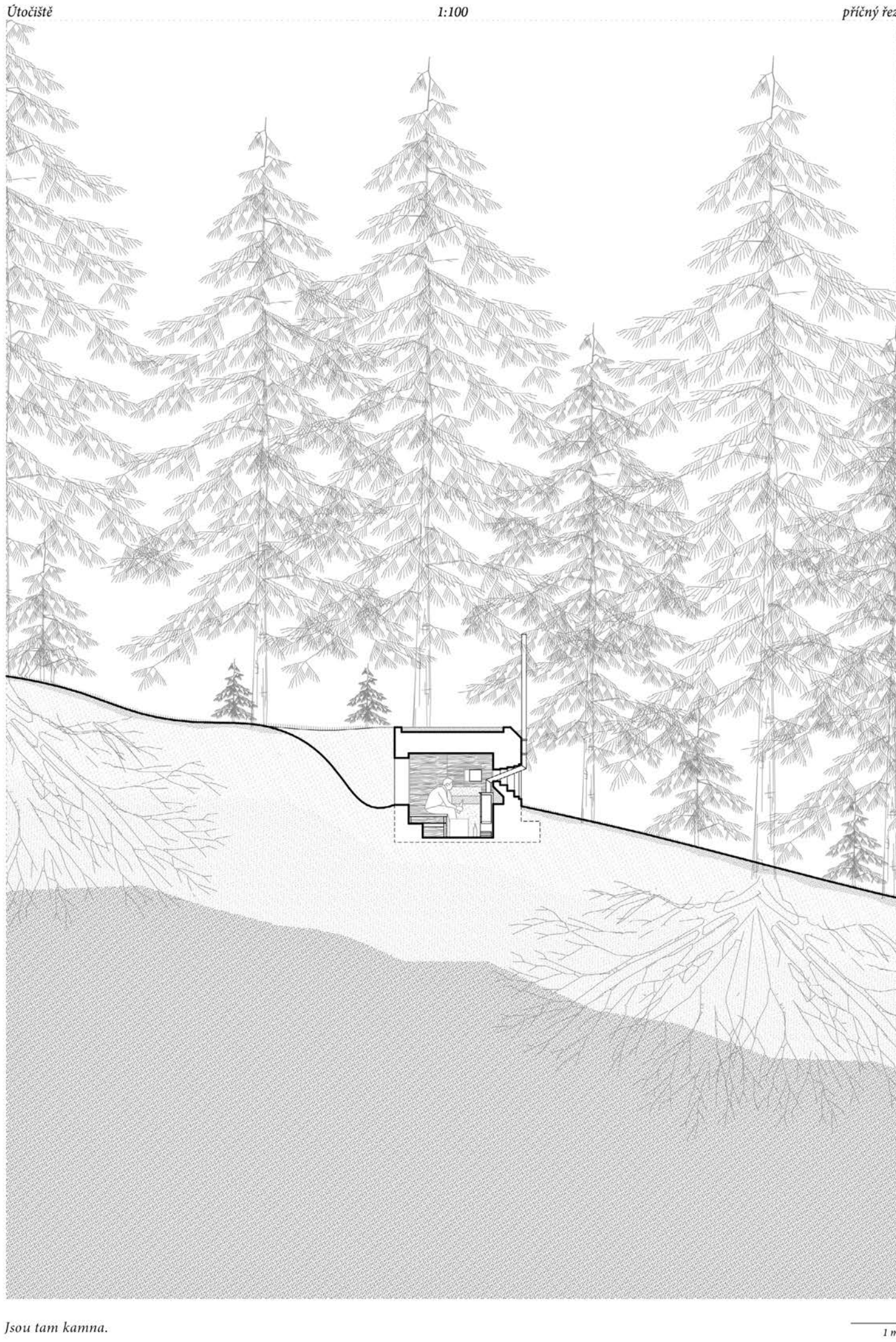

Hebká látko.

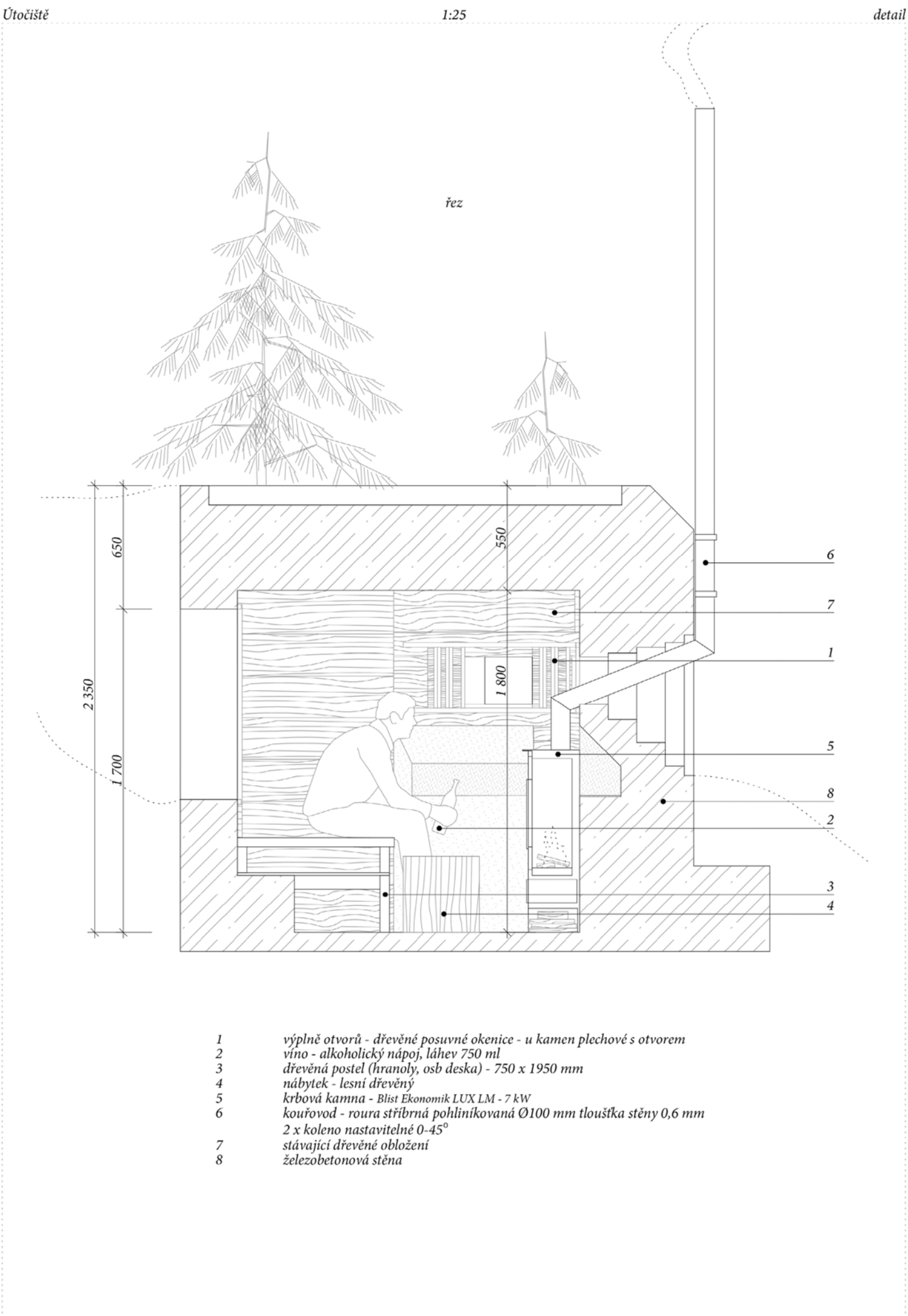

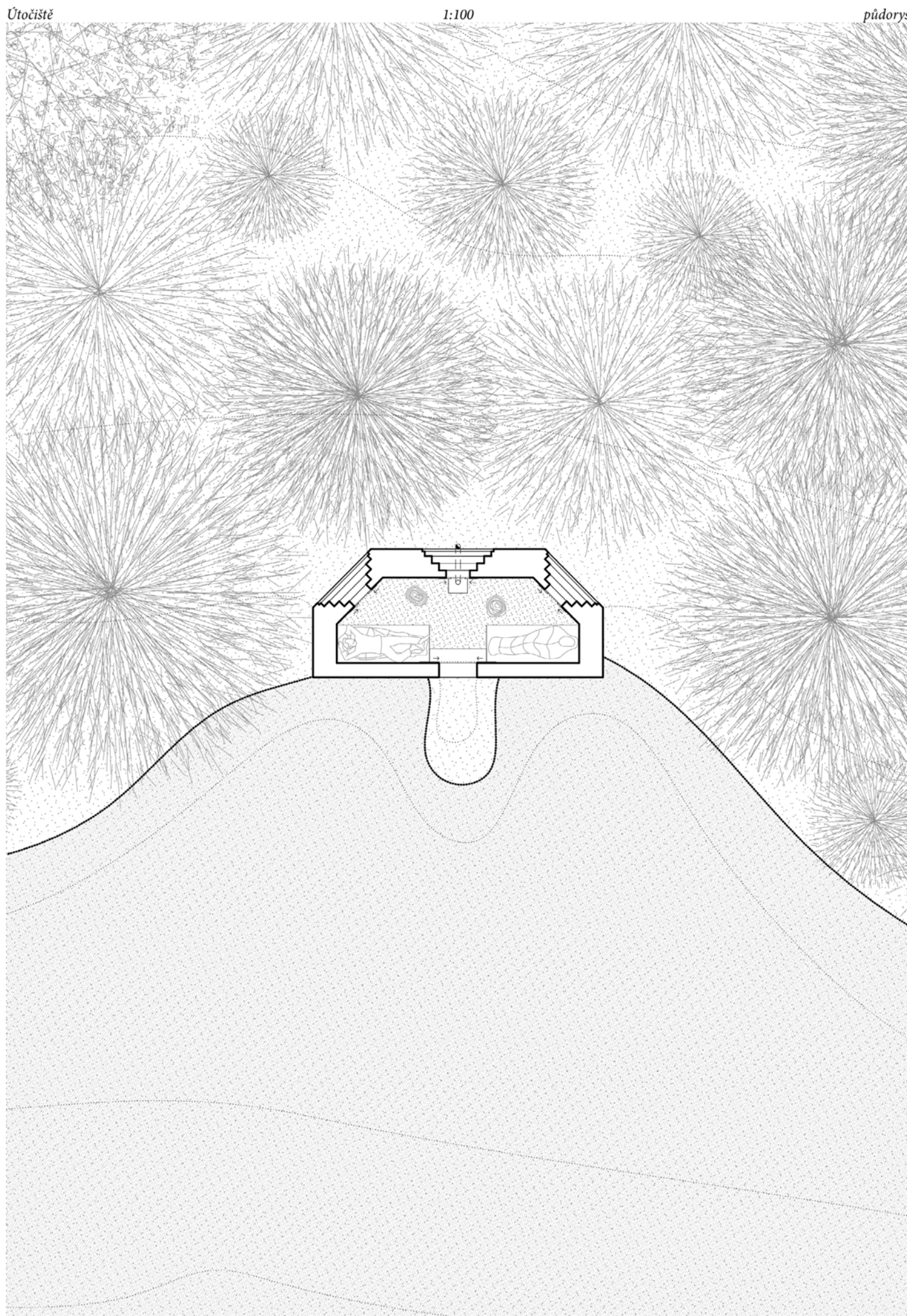
Je zima, potěbuješ si odpočnout. Sýšel si o místo, kam můžeš jít přespat. Najdeš ho.

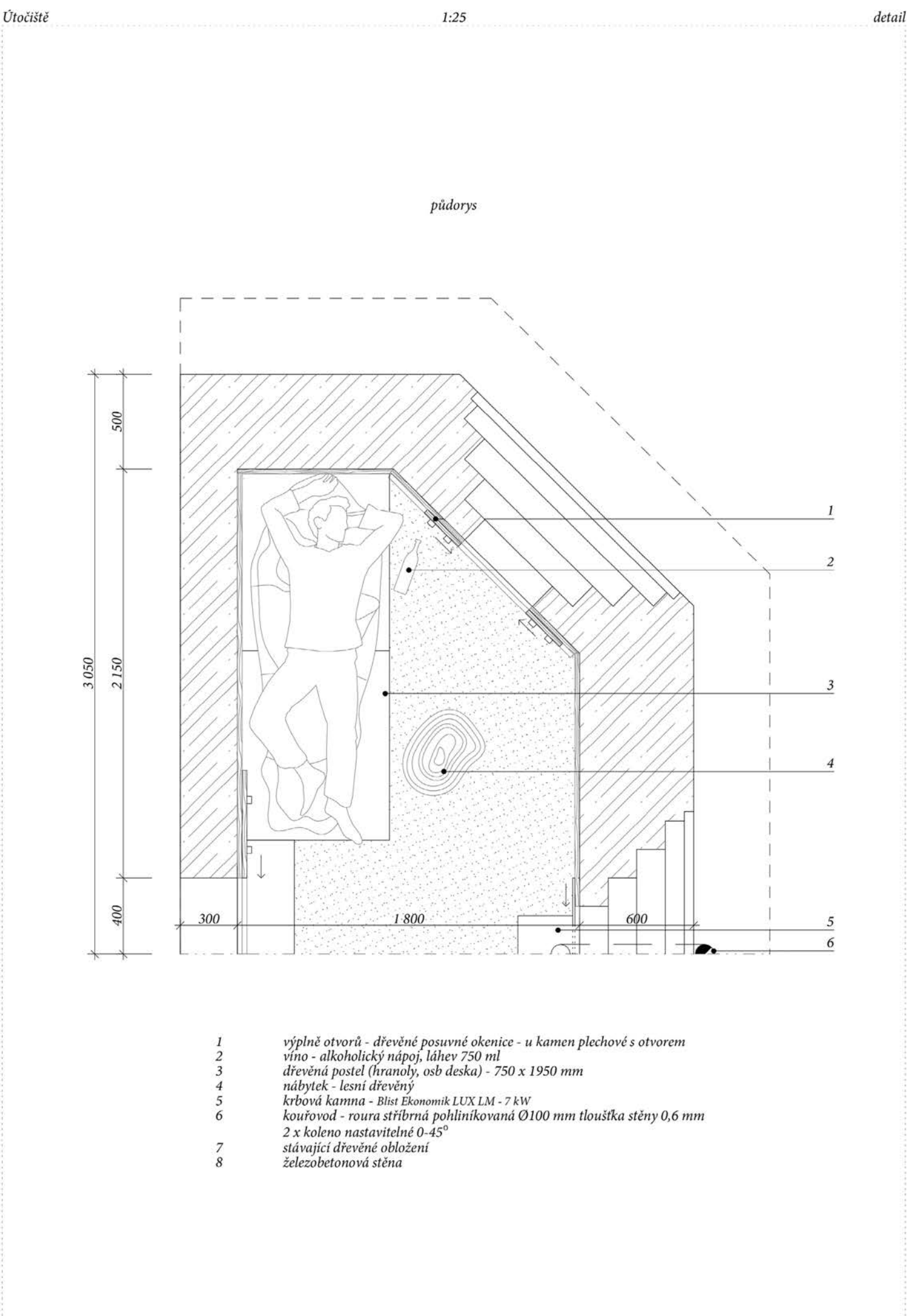
Jsou tam kamna.

Otevři víno. Vypijíš ho a jdeš spát.

Celou noc si myslíš, že tam někdo s tebou spal a venku jsi viděl vlka.

Dobrou noc.

